[illegible] бібліятэка · КАРТА [illegible] 14 · [illegible] БІБЛІЯТЭКІ ІМ. ЛЕНІНА · 1.12 · 39

Комуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 92 (5766) | 21 красавіка 1937 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ — Вышэй сцяг сацыялістычнага спаборніцтва на сацыялістычных палях.
У Соўнаркоме СССР і ЦК ВКП(б).
Е. Ф. Калубовіч — Кніга, не апраўдаўшая надзеі.
Г. Гершман — Дадзім нашай краіне натуральны каўчук.
Е. Бутомаў — Гісторыя адной справы.
А. Лясны — Вопыт перадавой брыгады [illegible] стаханаўцам.
Л. Лазарчык — Няма штодзённага кіраўніцтва.
П. Чымун — Размятаць клубок злачынстваў.
В. Астроўскі — Скарга трапіла ў Дуброўскі райвыканком.
ЗА РУБЯЖОМ:
Рафаэль Альбэрці і Марыя-Тэрэса Леон аб сваім прабыванні ў СССР.
[illegible] Германіі на ўсходніх граніцах;
Сутычкі сялян з паліцыяй у Польшчы;
Перад Першым мая за рубяжом;
Дэманстрацыя пратэсту супроць блакады Більбао;
Варварскае забойства [illegible];
Правая спроба ўрада Японіі стварыць новую партыю.

ВЫШЭЙ СЦЯГ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА НА СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ ПАЛЯХ

Ва ўчарашнім нумары «Звязды» была змешчана зводка Наркамзема БССР аб ходзе веснавой пасеўнай кампаніі. Зводка паказвае, што сяўба па нашай рэспубліцы праходзіць зусім дрэнна. На 15 красавіка план выканан усяго толькі на 10,3 проц. Апошняя пяцідзёнка дала прырост па сяўбе толькі на 6,6 проц. У такіх раёнах, як Асвейскі, Суражскі, Менскі, Сіроцінскі, Расонскі, Лёзненскі, Гарадоцкі прырост за пяцідзёнку складае ад 0,4 да 0,9 проц.

Дзе прычына такога ганебнага адставання нашай рэспублікі ў правядзенні веснавой пасеўнай кампаніі? Чаму многія раёны топчуцца на адным месцы з правядзеннем сяўбы?

Справа ў тым, што многія раённыя партыйныя і савецкія арганізацыі, райвыканкомы і райкомы партыі ўсё яшчэ да канца не зразумелі, якую велізарнейшую адказнасць яны нясуць перад партыяй, перад усёй нашай краінай, за лёс будучага ўраджаю. Няма патрэбнай арганізацыі калгаснікаў і калгасніц на барацьбу за своечасовае і добраякаснае правядзенне веснавой сяўбы, за сталінскі ўраджай гэтага года. Сацыялістычнае спаборніцтва не атрымала яшчэ на калгасных палях шырокага размаху. Ва многіх калгасах, брыгадах зусім не арганізавана спаборніцтва.

Горш таго, у радзе раёнаў пануюць яўна шкодныя настроі і разважанні аб тым, што нібыта глеба яшчэ не падсохла і што наогул рана сеяць. Старшыня Асвейскага райвыканкома Мартынаў і загадчык райзямаддзела Альхоўскі заяўляюць: «Макравата на полі, ды і сеяць яшчэ рана». Гэтыя настроі кіраўнікоў раёна быстра пераносяцца ў калгасы. У выніку — на палях Асвейшчыны працуюць па падрыхтоўцы глебы толькі асобныя калгасы. А глеба перасыхае. праходзяць лепшыя дні пасеўнай кампаніі. Пасля гэтага зусім зразумела, чаму ў Асвейскім раёне пасеяна ярavых усяго 0,4 проц.

Аграномы некаторых машынатрактарных станцый і раённых зямельных аддзелаў таксама разважаюць аб «магчымых замаразках» аб тым, што «рана сеяць» і гэтым самым арыентуюць калгаснікаў на зацяжку веснавой сяўбы. Аграном Смілавіцкага райземаддзела Каспяровіч прама заявіў у калгасе імя Дзяржынскага, Карзуноўскага сельсовета, што «з сяўбой трэба пачакаць, бо яшчэ не прышоў час». Аграном першай Менскай МТС Крываносаў забараніў старшыні калгаса «Чырвонаармеец» разгортваць масавую сяўбу па тых-жа матывах, што нібыта яшчэ рана сеяць.

Усім гэтым шкодным настроям і разважанням, якія ставяць пад пагрозу будучы ўраджай, трэба нанесці самы знішчальны ўдар. Неадкладна трэба арганізаваць ва ўсіх раёнах сацыялістычнае спаборніцтва на своечасовае і добраякаснае правядзенне веснавой пасеўнай кампаніі.

Ні мінуты нецярпіма адставанне з сяўбой. Нельга ўпускаць такія спрыяючыя дні пасеўнай кампаніі. Трэба-ж, нарэшце, зразумець, што кожны прапушчаны дзень, кожная нават прапушчаная зараз гадзіна можа прывесці да паніжэння ўраджайнасці. Ні ў якім разе нельга гэтага дапусціць!

Адной з галоўнейшых умоў паспяховага правядзення веснавой пасеўнай кампаніі з'яўляецца правільная сацыялістычная арганізацыя працы ў калгасах, у брыгадах, умелае спалучэнне на сяўбе машыннай тэхнікі і конскай цягавай сілы. Патрэбна арганізаваць у калгасах працу так, каб вопыт лепшых неадкладна перадаваўся астатнім, каб калгаснікі, рабочыя соўгасаў і МТС спаборнічалі, каб не было ні малейшых прагулаў і позніх выхадаў на работу. Поўнасцю нагрузіць усе трактары, сеялкі. Трактары павінны працаваць круглыя суткі. Нельга дапускаць таго, як гэта наглядаецца ў трактарных брыгадах Ушацкай МТС, што трактарысты, выязджаючы ў калгасы, не ведаюць канкрэтна, што ім там рабіць, што спаборніцтва паміж трактарыстамі разгортваецца недапушчальна слаба.

Асобна трэба сказаць аб ходзе сяўбы па соўгасах сістэмы Наркомсоўгасаў. Усе яшчэ соўгасы працягваюць вельмі адставаць — на 15 красавіка план сяўбы выканан толькі на 10,6 проц. Цэлы рад соўгасаў, як, напрыклад, «Бацэвічы», «Колас», «Звязда», «Кастрычнік», «Адаменкі», «Бігосава», «Боркавічы» і іншыя не засеялі яшчэ ні аднаго гектара ярavых. Гэта велізарнейшая ганьба! Соўгасы павінны неадкладна арганізаваць у сябе масавую і добраякасную сяўбу ярavых. Усе савецкія гаспадаркі павінны паказаць узоры ў правядзенні веснавой сяўбы, у барацьбе за сталінскі ўраджай.

Максімальна ўшчыльнёныя тэрміны сяўбы, высокаякаснае правядзенне ўсіх палявых работ — вось на што павінны зараз звярнуць самую сур'ёзнейшую ўвагу ўсе раённыя партыйныя і савецкія арганізацыі, усе райвыканкомы і райкомы партыі. Нельга дапускаць тых памылак, якія дапусцілі многія паўднёвыя нашы раёны. Напрыклад, у Петрыкоўскім, Хойніцкім, Мазырскім, Нараўлянскім, Жыткавіцкім, Даманавіцкім, Лоеўскім, Брагінскім, Лельчыцкім раёнах пачалі сяўбу зерневых яшчэ ў канцы сакавіка і ні адзін з іх да гэтага часу не закончыў яе. Сяўбу тут расцягнулі больш як на поўмесяца, не гледзячы на тое, што ўвесь час стаіць вельмі спрыяючае надвор'е.

Веснавая пасеўная кампанія з'яўляецца сур'ёзнейшым экзаменам для ўсіх нашых вясковых партыйных арганізацый. На веснавой сяўбе правяраецца кожная партарганізацыя, як яна выконвае рашэнні Пленума Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і ўказанні таварыша **Сталіна** аб перабудове партыйнай работы, як яна ўмее спалучаць партыйна-палітычную работу ў масах з канкрэтным і аператыўным кіраўніцтвам сяўбой. Аб гэтым перш павінен памятаць кожны райком партыі, сакратары РК КП(б)Б, кожны комуніст паасобку.

Задача ўсіх раённых партыйных арганізацый, кожнай пярвічнай партарганізацыі — арганізаваць у соўгасах, МТС, калгасах, у брыгадах сапраўднае сацыялістычнае спаборніцтва на своечасовае і добраякаснае правядзенне веснавой пасеўнай кампаніі. Узначаліць гэта спаборніцтва і разгортваць яго ўсё шырэй і шырэй. Патрэбна канкрэтнае кіраўніцтва і практычная дапамога стаханаўцам сельскай гаспадаркі, якія па-бальшэвіцку змагаюцца за высокі ўраджай.

Мы знаходзімся напярэдадні вялікага міжнароднага пралетарскага свята — Першага мая. На фабрыках і заводах, на ўсіх прадпрыемствах нашай краіны шырока разгортваецца сацыялістычнае спаборніцтва. Рабочыя і работніцы рыхтуюць гэтаму вялікаму святу дастойную сустрэчу; яны змагаюцца за лепшыя паказальнікі ў сваёй рабоце, за датэрміновае выкананне промфінплана.

Гонар кожнага соўгаса і МТС, кожнага калгаса — прыйсці да Першага мая з найлепшымі паказальнікамі па правядзенню веснавой пасеўнай кампаніі.

Шырэй сацыялістычнае спаборніцтва на калгасных палях! Множыць рады стаханаўцаў сельскай гаспадаркі—перадавікоў высокага ўраджаю!

НОВЫМІ ВЫТВОРЧЫМІ ПЕРАМОГАМІ Ў ПРАМЫСЛОВАСЦІ І СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРЦЫ СУСТРЭНЕМ ПЕРШАЕ МАЯ!

НОВЫ РЭКОРД СЦЕПАНІДЫ ВАЎЧОК

Рыхтуючыся да пралетарскага свята Першага мая, стаханаўцы і рабочыя менскага скуранога завода «Бальшавік» пачалі даваць новыя вытворчыя рэкорды. [illegible] 2-га хромавага цэха [illegible] свае дзённае заданне 15 красавіка выканала з [illegible] на 170 проц. 14 красавіка [illegible] на 179, а 15 красавіка на 181,6 проц. Брыгада стаханаўцаў Рубанчыка за апошні [illegible] штодзень выконвае план у сярэднім не менш як на 196 проц. 13 красавіка яна дала дзённую выпрацоўку за 239 проц. 19 красавіка [illegible] стаханаўка 2-га хромавага цэха [illegible] свае заданне выканала на 187 проц. [illegible] стаханаўка Сцепаніда Ваўчок устанавіла новы рэкорд, выканаўшы свой план на 243,8 проц.

В. А.

Удвая павысілі выпрацоўку

Новымі вытворчымі рэкордамі адзначаюць стаханаўцы завода «Ударнік» падрыхтоўку да 1 мая. [illegible] Фалько тав. Барава, які ў сакавіку выконваў нормы на 120 — 140 проц., у апошнія дні дае 250 проц. нормы. За [illegible] красавіка ён зарабіў 250 рублёў. Шліфавальшчыца Торага выконвае норму на 300 — 350 проц. [illegible] Весея, які яшчэ не так даўно [illegible] 100 проц. нормы, зараз выконвае на 210 проц. [illegible] заработак тав. Весея складае 180 рублёў, а [illegible] 175 рублёў. [illegible] Лапкоўскі зараз працуе [illegible] нагаў, пры норме [illegible] ў дзень.

АСТРАЯ.

Рыхтуюць дастойную сустрэчу

Рабочы калектыў [illegible] машынабудаўнічага завода імя Варашылава рыхтуе дастойную сустрэчу пралетарскаму святу Першага мая. Рад стаханаўцаў за апошнія дні [illegible] даюць новыя вытворчыя рэкорды.

Стаханавец-фармоўшчык ліцейнага цэха тав. Пастушонак 15 красавіка сваё дзённае заданне выканаў на 293 проц., тав. Загорскі таго-ж чысла заданне выканаў на 228 проц., тав. Развозаў — на 209 проц.

Токар тав. Аўсіеўскі 11 красавіка выканаў заданне на 284 проц., стругальшчык тав. Кітайчык выканаў сваё заданне на 395 процантаў.

АСТРАЯ.

Старшыня калгаса «Чырвоны гай», Свяцкага сельсовета, Рагачоўскага раёна, тав. Е. Г. Цэлікаў, які за ўзорную работу па ўздыму ўраджайнасці ўзнагароджан урадам СССР ордэнам «Знак почета». Калгас «Чырвоны гай», старшынёй якога з'яўляецца т. Цэлікаў, паспяхова падрыхтаваўся да веснавой сяўбы. Калгаснікі змагаюцца за 17 цэнтнераў зерневых, 200 цэнтнераў бульбы і 6 цэнтнераў ільновалакна з кожнага гектара.

Фото Я. Салавейчыка.

СЯМ'Я СТАХАНАЎЦАЎ

Першым на рацэ Убарці (Міхалішкі, Лельчыцкі раён) адкрыў навігацыю 63-гадовы сплаўшчык Лісінкі Пракоп Міхайлаў. Пракоп Міхайлаў разам з сваімі сынамі Іванам, Кузьмою, Хвёдарам і Міхаілам [illegible] з брыгадай Шарабата (Мачалычы, Лельчыцкі раён). У гэтым спаборніцтве сям'я Лісінкі атрымала першае месца. Сваё абавязацельства [illegible] 4.000 кубаметраў лесаматэрыялаў — яны выканалі на 15 дзён раней тэрміну. Сям'я Лісінкі штодзённа выконвае нормы на 300—350 проц., замест 40 кубаметраў [illegible] 120—160 кубаметраў і [illegible] іх за тры дні [illegible].

САМУШЧОЎ С., АКУЛІЧ І.

НАШЫ ЎДАРНІКІ І ЎДАРНІЦЫ

Паспяхова спраўляецца з сяўбой калгас «Шлях Ільіча» Бабруйскага раёна. [illegible] брыгада выйшла на поле на пачатку 7 гадзін раніцы. [illegible] на напярэдадні, і кожны калгаснік ведае яшчэ з вечара, што яму рабіць заўтра. Лепшымі ўдарнікамі на сяўбе з'яўляюцца І. Цімафееў, М. Іваноў, Д. Кукушкін і Л. Кашкоў, якія перавыконваюць нормы і на ворыве і на баранаванні.

Калгас ужо скончыў сеяць авёс, ячмень, пшаніцу, яравое жыта. Рыхтуецца глеба пад лён і каноплі.

Таксама добра працуе [illegible] брыгада [illegible]. Заказчыцы 24 [illegible] [illegible] працуюць жанчыны на пабелцы саду. С. Шпатава, А. Іванова, М. Марозава, Ф. Анісімава пры норме пабелкі 50 дрэў абельваюць 70 і больш. Сад добра дагледжан і ўпарадкаван.

Добра арганізаваная праца, правільна расстаўленыя сілы — забяспечваюць поспех сяўбы ў нашым калгасе.

І. А. ІВАНОЎ.

ЧАМУ ЗМЕНШЫЎСЯ ЛІК СТАХАНАЎЦАЎ

У студзені на фабрыцы «Комунарка» налічвалася 467 стаханаўцаў. У сакавіку колькасць іх зменшылася да 380.

Кіраўніцтва фабрыкі, у прыватнасці дырэктар тав. Любін, не можа даць вычарпальнага адказу, чаму колькасць стаханаўцаў замест росту змяншаецца. Між тым, трэба было толькі зацікавіцца работай асобных рабочых — і прычыны сталі-б яснымі.

Тав. Любін-жа аперуе толькі голымі лічбамі, і не ведае жывых людзей. Ён не ведае, як працуюць стаханаўцы і якія перашкоды ў іх. Справа дайшла да таго, што нават лепшыя стаханаўцы зараз не выконваюць норм. Вядомы стахановец Гунько, які ў мінулым годзе даваў 300 процантаў нормы, зараз у асобныя дні ледзь выконвае іх на 80 проц. Прычына гэтага ў тым, што з яго апарата несвоечасова забіраюць загатоўлены цукар і ў рэзультаце ён прастойвае цэлыя змены. Перашкаджае яму ў рабоце яшчэ няспраўнасць варштата. Такое становішча і ў стаханаўцаў Загавалка, Баран, Пазняк і іншых.

Не выконваюць норм не толькі асобныя стаханаўцы, але і цэлыя стаханаўскія брыгады. Брыгада тав. Тайц, напрыклад, якая заўсёды выконвала нормы на 200 проц., зараз дае не больш 70—80 процантаў. Не выконваюць заданняў таксама брыгады Камісаравай, Мерціна і іншыя.

Глазіроўшчыца раздробнага цэха тав. Таболіна адна з першых на фабрыцы перайшла на стаханаўскія метады работы. Яна ў свой час на працэсе глазіроўкі давала 400 проц. нормы. Замест дапамогі тав. Таболінай у далейшым павышэнні прадукцыйнасці працы, начальнік цэха тав. Алой перавяла яе на другі працэс. Зараз Таболіну перакідаюць з адной работы на другую, у рэзультаце чаго яна не выконвае нават нормы. Характэрна, што 15 красавіка, калі Таболіну вярнулі на яе варштат у сувязі з нявыхадам на работу адной глазіроўшчыцы, яна выканала норму на 215 проц., заняўшы першае месца ў цэху.

На фабрыцы «Комунарка» не клапоцяцца аб стаханаўцах, не дапамагаюць ім у рабоце, не ствараюць рабочым умоў стаць стаханаўцамі.

С. БАЧУРА.

ПЕРАШКОДЫ Ў СТАХАНАЎСКАЙ РАБОЦЕ

АСІНТОРФ. На ўсходнім полі фрэзернага ўчастка пачалася дыскоўка. У поле выехалі 4 трактары на чале з стаханаўцам-брыгадзірам Сідарэнка. У рабоце брыгады перашкаджае адсутнасць мосцікаў на картавых каналах. Дырэкцыя завода не клапоціцца аб стварэнні спрыяючых умоў для работы стаханаўцаў. Нічога не прадпрымаецца да будаўніцтва мастоў праз каналы.

М. ЗІЛЬБЕРТ.

„Звязда" просіць стаханаўцаў, рэдактароў раённых і фабрычна-заводскіх газет паведамляць рэдакцыю аб новых рэкордах стаханаўцаў, а таксама аб прычынах, якія тармозяць разгортванне стаханаўскага руху.

У Соўнаркоме СССР і ЦК ВКП(б)

Соўнарком СССР і ЦК ВКП(б) абмеркавалі пытанне аб увядзенні ў гаспадарку і вывадзе ў тыраж асобных гатункаў зерневых культур.

У сувязі з тым, што многія каштоўныя гатункі зерневых культур без падстаў выведзены ў тыраж або не размнажаюцца, іншыя-ж каштоўныя гатункі як айчыннай, так і замежнай вытворчасці не выпрабоўваюцца, прычым увядзенне новых гатункаў у гаспадарку часта рабілася без дастатковай праверкі, рашэннем другарадных работнікаў Наркамзема і ВІР'а (Усесаюзны інстытут раслінаводства), — Совет Народных Камісараў СССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) прынялі наступную пастанову:

1. Зняць з ведання Ўсесаюзнага інстытута раслінаводства справу гатункавыпрабавання па зярну і арганізаваць у далейшым справу гатункавыпрабавання па наступных пачатках:

а) дзяржаўныя гатункаўчасткі павінны быць арганізаваны так, каб на кожныя 2—3 раёны, сходныя па кліматычных умовах, быў мінімум адзін дзяржаўны гатункаўчастак (што складзе 1000—1.100 гатунковых участкаў па СССР);

б) на чале дзяржаўных гатункаўчасткаў павінны быць пастаўлены аграномы, не залежныя ад якіх-небудзь інстытутаў і аўтараў асобных гатункаў, з аплатай іх да 1000 і больш рублёў у месяц;

в) дзяржаўная гатунковая сетка павінна ў далейшым падпарадкавацца непасрэдна спецыяльнай пастаяннай камісіі пры Наркамземе СССР, зацвярджаемай СНК СССР, прычым камісія прымае на выпрабаванне насенне, выводзіць яго ў тыраж ці пускае ў гаспадарку, калі яно годзіцца, толькі з зацвярджэння СНК Саюза ССР.

2. Даручыць камісіі ў складзе тт. Якаўлева (старшыня), Чэрнова, Мікаяна, Дземчанка, Осінскага, Вавілава, Мейстэра, Одзінцова С. С., Лысенка, Самойлава (дырэктар соўгаса «Кубань»), Васільева (дырэктар Пралетарскага соўгаса) і Клейнера прадставіць на падставе дадзенай пастановы і матэрыялаў, прадстаўленых Соўнаркому і Цэнтральнаму Камітэту Сельгасаддзелам ЦК, праект пастановы ЦК і Соўнаркома па пытанню аб сетцы гатункаўчасткаў і прапановы аб персанальным складзе пастаяннай камісіі пры Наркамземе СССР па гатункавыпрабаванню.

АД СТАЛІНСКАГА РК КП(б)Б

Партыйная канферэнцыя Сталінскага раёна горада Менска з 22 красавіка пераносіцца на 8 мая 1937 г.

Выдача мандатаў прадаўжаецца ў райкоме КП(б)Б (Чырвонаармейская, 16, пакой 24).

Сакратар Сталінскага РК КП(б)Б г. Менска ЛІТВІН.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

8 мая, у 7 гадзін вечара, у памяшканні клуба імя Сталіна (рог Комсамольскай і Інтэрнацыянальнай) адбудзецца другая райпарткканферэнцыя Кагановіцкага раёна Менскай гарадской арганізацыі КП(б)Б з наступным парадкам дня:

1) Справаздача райкома КП(б)Б—дакладчык т. Варончанка.
2) Даклад рэвізійнай камісіі — даклад т. Ганчарова.
3) Выбары: а) райкома; б) рэвізійнай камісіі.
4) Выбары дэлегатаў на горпарткканферэнцыю.

Выдача мандатаў дэлегатам райпарткканферэнцыі будзе праводзіцца ў памяшканні Кагановіцкага горрайкома КП(б)Б з 11 гадзін раніцы да 3 гадзін дня і з 7 да 9 гадзін вечара 28 і 29 красавіка 1937 г.

Сакратар Кагановіцкага горрайкома КП(б)Б ВАРОНЧАНКА.

ІЛЬГОТЫ СКОНЧЫЎШЫМ ВАЕННЫЯ ВУЧЫЛІШЧЫ ДЛЯ ПАСТУПЛЕННЯ Ў АКАДЭМІІ

ЗАГАД НАРКОМА АБАРОНЫ СССР ТАВ. К. Е. ВАРАШЫЛАВА

Народны камісар абароны СССР маршал Совецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаў выдаў загад, які адзначае, што ў мінулым годзе большая частка моладзі, паступіўшая ў ваенныя вучылішчы, мела закончаную сярэднюю асвету. Гэты кантынгент прадаўжае безупынна расці.

У сувязі з гэтым начальніку кіраўніцтва ваенна-навучальных устаноў РСЧА прапанавана для паступаючых у ваенныя вучылішчы з закончанай сярэдняй асветай устанавіць асобную павышаную праграму навучання як па ваенных, так і па агульна-асветных дысцыплінах.

Скончыўшым ваенныя вучылішчы па гэтай праграме прадастаўляюцца перавагі для паступлення ў Акадэмію адпаведнага роду войск: паступленне на першы курс усіх факультэтаў ваенных акадэмій па конкурсу атэстатаў ваенных вучылішч; паступленне на другі курс спецыяльных факультэтаў ваенных акадэмій са здачай праверачных іспытаў па вышэйшай матэматыцы і замежнай мове: паступленне на трэці курс спецыяльных факультэтаў са здачай іспытаў звыш прадметаў, пакладзеных для паступлення на другі курс, па тэарэтычнай механіцы і па агульнаму курсу хіміі.

Гэтыя правы прадастаўляюцца для паступлення на камандныя факультэты пасля двухгадовай службы ў войсках і для паступлення на спецыяльныя факультэты пасля аднагадовай службы. (БЕЛТА).

19711 тыс. ГЕКТАРАЎ ЯРАВЫХ ЗАСЕЯНА ПА СССР

Зводка Наркамзема СССР, Наркомсоўгасаў і Наркамхарчпрома аб ходзе сяўбы ярavых на 15 красавіка 1937 года

(у тысячах гектараў)

Рэспублікі, краі і вобласці	Усяго засеяна: Тыс. га	Усяго засеяна: Проц. да плана	У тым ліку засеяна: Калгасамі	У тым ліку калгасамі, абслуг. МТС	Аднаасобнымі гасп.	Соўгасамі	У тым ліку соўгасамі: НКСоўгасаў	НКЗ СССР	НК Харчпрома
РСФСР	8665	13	7666	7253	4	995	668	87	124
Украінская ССР	7997	55	7202	6778	3	792	467	59	169
Беларуская ССР	243	10	235	179	5	3	1	1	—
Азербайджанская ССР	118	26	102	45	5	11	5	4	—
Грузінская ССР	187	25	150	76	82	5	—	1	—
Армянская ССР	87	28	80	37	5	2	—	1	1
Туркменская ССР	199	71	193	192	1	5	3	2	—
Узбекская ССР	927	49	851	775	7	69	25	35	—
Таджыкская ССР	272	47	261	114	2	9	3	6	—
Казахская ССР	665	12	615	394	2	48	33	11	4
Кіргізская ССР	351	42	318	154	4	29	15	8	6
Краі, вобласці і аўтаномныя рэспублікі РСФСР:									
Азова-Чорнаморскі край	3202	59	2725	2619	—	477	305	38	52
Далёка-Ўсходні край	32	4	31	28	—	1	—	—	1
Орджанікідзеўскі край	902	56	790	742	—	112	87	9	7
Варонежская вобласць	964	24	877	875	—	87	56	9	22
Горкаўская вобл.	10	1	10	7	—	—	—	—	—
Заходняя вобласць	138	6	137	33	—	1	—	1	—
Іванаўская вобл.	9	1	9	4	—	—	—	—	—
Калінінская вобл.	27	2	27	21	—	—	—	—	—
Куйбышаўская вобл.	56	1	51	45	—	5	2	3	—
Курская вобласць	650	24	621	621	—	29	5	—	24
Маскоўская вобласць	196	6	187	112	—	9	1	2	6
Орэнбургская вобл.	33	1	31	31	—	2	2	—	—
Саратаўская вобл.	241	9	205	205	—	36	29	5	2
Сталінградская вобл.	1511	49	1384	1382	—	127	122	—	5
Яраслаўская вобл.	7	1	7	5	—	—	—	—	—
Татарская АССР	23	1	23	16	—	—	—	—	—
Башкірская АССР	8	0.3	8	7	—	—	—	—	—
Дагестанская АССР	74	26	60	47	4	10	9	1	—
Кабардзіна-Балк. АССР	65	32	58	48	—	7	3	4	—
Калмыцкая АССР	67	48	53	46	—	14	11	3	—
Крымская АССР	187	48	126	125	—	61	23	11	4
Мардоўская АССР	14	2	14	14	—	—	—	—	—
Немцаў-Паволжа АССР	196	19	184	184	—	12	11	—	—
Паўночна-Осецінск. АССР	10	10	9	9	—	1	—	—	—
Чэчэна-Інгушская АССР	34	13	30	22	—	4	2	1	1
Чувашская АССР	9	2	9	5	—	—	—	—	—
Вобласці і аўтаномная рэспубліка УССР:									
Вінніцкая вобласць	1064	59	1038	977	1	25	1	—	24
Днепрапетроўская вобл.	1409	57	1289	1273	1	119	97	11	11
Данецкая вобласць	1135	63	863	860	—	272	152	2	3
Кіеўская вобласць	1132	50	1081	967	1	50	5	4	41
Одэская вобласць	1182	56	1006	990	—	176	144	15	17
Харкаўская вобл.	1546	61	1408	1285	—	138	66	8	64
Чэрнігаўская вобл.	387	28	378	296	—	9	2	2	5
Малдаўская АССР	142	49	139	130	—	3	—	—	2
Вобласці Казахскай ССР									
Акцюбінская вобл.	45	—	45	20	—	—	—	—	—
Алма-Ацінская вобл.	104	—	97	43	—	7	3	4	—
Заходне-Казахстан. вобл.	178	—	168	63	1	9	9	2	—
Паўдн.-Казахстан. вобл.	338	—	305	268	1	32	21	7	4
Аўтаномная рэспубліка Узбекскай ССР:									
Кара-Калпакская АССР	10	—	10	—	—	—	—	—	—
Усяго па СССР:	19711	21	17673	15997	70	1968	1220	215	304
% да плана	—	—	21	22	9	21	24	27	37
Было на 10-IV 1937 г.	14568	16	12994	11834	53	1521	985	166	204
Было на 15-IV 1936 г.	13927	15	12009	10752	156	1762	920	196	299

Заўвага: Наступныя краі, вобласці і аўтаномныя рэспублікі яшчэ не пачалі сеяць: Заходне-Сібірскі і Краснаярскі краі; Усходне-Сібірская, Кіраўская, Ленінградская, Омская, Свярдлоўская, Паўночная і Чэлябінская вобласці; Бурат-Мангольская, Комі, Карэльская, Марыйская, Удмурцкая, Якуцкая АССР; Усходне-Казахстанская, Карагандзінская, Кустанайская і Паўночна-Казахстанская вобласці Казахскай ССР.

Па соўгасах Наркамхарчпрома не размеркавана па абласцях УССР 2.226 га.

Па соўгасах НКЗ СССР не размеркавана па абласцях УССР 17.164 га.

Штодзённа ўзмацняць рэволюцыйную пільнасць

РАЗМАТАЦЬ КЛУБОК ЗЛАЧЫНСТВАЎ

Гомельскі вагонарамонтны завод імя Ланцуцкага з вялікай нацяжкай завяршыў у 1936 годзе вытворчую праграму, а пачынаючы з новага года сістэматычна не выконвае сваіх планаў. І нават пасля тэлеграмы наркома шляхоў зносін Л. М. Кагановіча справа на заводзе не палепшылася.

У чым-жа справа? У мінулым годзе распачата рэканструкцыя завода з мэтай павелічэння вытворчасці. Але і зараз рэканструкцыя яшчэ далёка не закончана. Атрымаўся зрыў выканання дзяржаўных планаў, недадача краіне дэфіцытных дэталей чыгуначнага транспарту, што каштуе мільёны рублёў. Выявілася, што пад выглядам рэканструкцыі, шайка шкоднікаў, якіх увесь час браў пад сваю апеку начальнік завода Найман, тварыла брудныя справы.

Галоўным «рэканструктарам» быў блізкі сябра начальніка завода Наймана інжынер Гофман. Апошняму дапамагалі трацкіст Мурыгін, злодзей Карчак, п'яніца Зубец, дзяржмыворда Чарняўскі і іншыя цёмныя асобы, якія шкодніцкі ўстанаўлялі новыя станкі.

На партсходзе, калі ўжо з усёй яркасцю былі ўскрыты факты шкодніцтва, Найман імкнуўся іх эмазаць. І гэтыя абставіны прымушаюць больш уважліва прыглядзецца да біяграфіі Наймана. Вядома, што начальнікам завода назначыў Наймана ніхто іншы, як расстраляны трацкіст-дыверсант Ліўшыц, што Найман быў у даволі блізкіх адносінах з агентам трацкісцкіх бандытаў на Беларускай чыгунцы Уладзімірскім.

Выкрываючы факты страты бальшэвіцкай пільнасці ў заводскай партарганізацыі, камуністы гаварылі і аб палітаддзеле чыгункі, які пасля крушэння поезда, што было арганізавана дыверсантам Уладзімірскім, спецыяльным загадам указваў, што «крушэнне адбылося выключна з-за злачыннай расхлябанасці працоўнай дысцыпліны, грубейшага парушэння правіл тэхнічнай эксплаатацыі» (загад № 83-С). Так «расцэньвалі» крушэнне поезда з чалавечымі ахвярамі ў палітаддзеле чыгункі. Нікчэмным загадам палітаддзел накіраваў увагу партарганізацыі на хлуслівы шлях, чым фактычна дапамагаў дыверсанту Уладзімірскаму.

Камуністы і непартыйныя бальшавікі сігналізавалі, што на заводзе арудуюць ворагі. Аднак, ні партком, ні палітаддзел чыгункі, куды пасылаліся заявы аб шкодніцтве, не рэагавалі. Наадварот — па ўстаноўцы і пад кіраўніцтвам б. начальніка палітаддзела Панамарова і яго намесніка Шульмана быў арганізован паход на камуністаў, якія крытыкавалі работу палітаддзела.

Сігналы асобных камуністаў аб шкодніцкай рабоце на заводзе расцэньваліся як плеткі і рознавіднасць трацкізма. Непадбачлівы Кузняцоў, па прапанове б. нач. палітаддзела Панамарова, ставіць на парткоме пытанне аб камуністах Дзяргачову і Эрдману, якія сігналізавалі аб шкодніцтве, абвінавачвае чэсных камуністаў у шальмарстве і прапануе прыцягнуць іх да партыйнай адказнасці.

Былы начальнік падора Панамароў у заціску самакрытыкі згубіў усялякія межы. Ён аднаго разу выклікаў да сябе ў кабінет члена парткома завода тав. Аніськовіча і засыпаў яго непрыстойнымі словамі.

Такому-ж зняважанню Панамароў падвергнуў палітрука змены станцыі Гомель тав. Кір'янава, з той толькі розніцай, што адабраў у Кір'янава партбілет і перадаў яго пярвічнай партарганізацыі, якая па загаду Панамарова вынесла парспагнанне Кір'янаву.

Што-ж злачыннага зрабілі тт. Аніськовіч і Кір'янаў? Яны ў часе выкрыцця дыверсанта Уладзімірскага заявілі, што Панамароў быў з ім у сяброўскіх адносінах, адважыліся выразіць некаторае сумненне наконт палітычнай чыстаты палітаддзела і яго кіраўніцтва.

Партыйная арганізацыя павінна да канца разматаць увесь клубок шкодніцтва, якое тварылася на заводзе на чале з начальнікам Найманам.

П. ЧЫКУН.

НЯМА ШТОДЗЁННАГА КІРАЎНІЦТВА

Слуцкі акруговы партыі адмяніў выбарчы сход у партарганізацыі старобінскага РВК таму, што пры выбарах былі парушаны ўказанні ЦК ВКП(б). У шчотную камісію быў абран сакратар райкома партыі тав. Баярчанка, выбарчы сход прайшоў на надзвычай нізкім палітычным узроўні. Зусім не была разгорнута крытыка і самакрытыка.

На другім сходзе пасля інфармацыі тав. Каменштэйна справаздачны даклад і прамовы выступаючых таварышоў у спрэчках былі больш прынцыповыя. Больш палітычна завостраныя, яны выкрылі цэлы рад грубейшых недахопаў у рабоце пярвічнай партарганізацыі РВК і райкома партыі.

У пярвічнай партарганізацыі РВК партработа была надзвычай запушчана. Партсходы скліkаліся рэдка, без усякай падрыхтоўкі. Камуністы, ідучы на сход, не ведалі, якія тэм будуць абмяркоўвацца пытанні. Партсходы праходзілі вяла не цікава, на іх выступалі толькі штатныя прамоўцы. Інструктары райкома не цікавіліся, як праходзяць сходы. За цэлы год райком партыі нават не заслухаў справаздачы парторга.

Гэта ўсё адбылося таму, што і раённы камітэт партыі не займаўся штодзённым кіраўніцтвам партарганізацыяй раёна, сельсаветамі і калгасамі, адарваўся ад мас, працаваў па-кампанейску. Сакратар райкома партыі тав. Баярчанка, старшыня РВК тав. Краўцоў укаранялі кампанейшчыну ў рабоце. Трэба сеяць — райком і РВК пасылаюць упаўнаважаных па сяўбе. Кончылася сяўба — аб пасевных забываюць да ўборкі. Як расце збожжа, які за ім догляд, гэта не датычылася нікога. Началася ўборка ўраджаю—упаўнаважаныя палятаюць у калгасы. Яны збіралі зводкі, пры тым зводкі хлуслівыя. Не паспеюць распачаць сяўбу або ўборку, як ужо ляціць тэлеграма ў «Звязду» аб тым, што сяўба скончана. Тэрміны сяўбы зацягваліся, план не выконваўся. А ў зводцы стаялі акуратна выведзеныя лічбы: «выканана на 100 проц.». Калі-ж хто-небудзь прыязджаў з акругі або Менска, каб праверыць ход работы, работнікі райкома садзілі яго ў машыну і везлі ў тыя калгасы, дзе справа абстаіць добра.

Крытыка і самакрытыка была заціснута. Быў такі факт, — расказвае т. Юнкур. — На адным з раённых партыйных сходаў я выступіў з крытыкай работы райкома партыі і РВК, указваючы рад недахопаў у рабоце, мяне зараз-жа заклікаў на сцэну сакратар райкома тав. Баярчанка і сказаў: — «Крытыкаваць так не трэба было. Такая крытыка карысці не дасць».

ЛАЗАРЧЫК.

НА ПАРТЫЙНЫМ СХОДЗЕ ЖЛОБІНСКАЙ РАЁННАЙ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ

Па дакладу тав. Лехерзака на раённым партсходзе разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі, у якіх камуністы ўскрывалі рад грубых памылак і недахопаў у рабоце райкома.

Райком, — гаворыць член партыі тав. Біруля,—не праяўляў неабходнай чуласці да радавых камуністаў. Для пацвярджэння свайго вываду ён прывёў такі факт. У часе праверкі партдакументаў тав. Лехерзак ў гутарцы са мной прапанаваў мне падаць заяву аб выхадзе з партыі, быццам па старасці год. Я вядома, супярэчыў, абурыўся такой пастаноўкай пытання. Заяву аб выхадзе з партыі не падаў. Назаўтра мяне райком выключыў з партыі. Гэту грубую памылку выправіў Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, які аднавіў мяне ў члены партыі. Але-ж колькі я перажыў за гэты час!

Выступіўшы ў спрэчках член партыі Пупко ўказваў рад фактаў грубых антыпартыйных адносін да радавых камуністаў з боку часова выконваючага абавязкі начальніка палітаддзела Жлобінскага аддзялення чыгункі тав. Календа: ён выганяе з свайго кабінета рабочых.

Тав. Лабанаў (інструктар райкома) прыводзіць у сваім выступленні цікавыя факты, якія характарызуюць адносіны райкома і яго сакратара да работы інструктароў.

— Вучоба інструктароў пастаўлена дрэнна, як толькі надыходзіць дзень вучобы, нас накіроўваюць на вёску. Райком інструктарамі зусім не цікавіцца. Для таго, каб папасці ў далёкую ад раённага цэнтра пярвічную партарганізацыю, патрэбна патраціць два дні. Перасовачных сродкаў не даюць. З Лехерзакам інструктарам гаварыць цяжка.

Рад выступаўшых таварышоў указвалі на адсутнічанне кіраўніцтва партыйнай прапагандай і палітагітацыяй з боку райкома партыі і яго сакратара тав. Лехерзака. У заключэнне трэба спыніцца на выступленні тав. Нізаўцова. Яго выступленне не садзейнічала разгортванню бальшавіцкай крытыкі ў арганізацыі. Ён выступіўшых таварышоў у спрэчках падзяліў на 3 катэгорыі крытыкаў, з якіх: 1-я катэгорыя — гэта людзі, якія бачаць агіднасці і недахопы, на іх не рэагуюць, на сходах маўчаць; 2-я група крытыкаў — гэта людзі, якія бачаць недахопы, маўчаць і аб гэтым толькі гавораць на сходах і 3-я катэгорыя — гэта людзі, якія заўважаюць недахопы і своечасова іх выпраўляюць. Па гэтай, больш чым дзіўнай, класіфікацыі большасць выступаўшых аказалася першай і другой катэгорыі крытыкаў.

Каму і для чаго патрэбна гэта заўмная класіфікацыя? Ці падумаў тав. Нізаўцоў аб тым, што такія «прамовы» не спрыяюць развіццю самакрытыкі, а зніжаюць яе.

О. І.

ПАМЕНШ БЛЫТАНІНЫ

У газеце «Рабочий» ад 18 красавіка была змешчана заметка пад загалоўкам: «Парушылі інструкцыю ЦК ВКП(б) аб выбарах». Парушэнне інструкцыі аўтар заметкі т. Муніц бачыць у тым, што ў склад шчотнай камісіі былі выбраны таварышы, якія ўвайшлі і ў спіс кандыдатур для тайнага галасавання ў склад парткома. Як відаць, аўтар гэтай заметкі сам не зусім добра ўсвоіў рашэнне ЦК ВКП(б) аб арганізацыі выбараў парторганаў. У рашэнні ЦК ВКП(б) не сказана аб тым, што намечаныя кандыдатуры для тайнага галасавання ў склад парторганаў не могуць быць выбраны ў склад шчотнай камісіі.

У шчотныя камісіі выбіраюцца члены партыі, больш аўтарытэтныя ў арганізацыі. Таму нельга выключаць магчымасці, што таварышы, вылучаныя ў спіс кандыдатур для тайнага галасавання ў склад партыйных органаў, могуць быць выбраны і ў склад шчотнай камісіі. Ніякага парушэння інструкцыі ЦК ВКП(б) аб арганізацыі выбараў у партарганы тут няма. Гэта трэба зразумець аўтару заметкі т. Муніцу.

М.

За рубяжом

РАФАЭЛЬ АЛЬБЕРЦІ І МАРЫЯ-ТЭРЭСА ЛЕОН АБ СВАІМ ПРАБЫВАННІ Ў СССР

МАДРЫД, 19 красавіка. (БЕЛТА). Іспанскія пісьменнікі Рафаэль Альберці і Марыя-Тэраса Леон, якія знаходзяцца зараз у Мадрыдзе, у гутарцы з супрацоўнікам органа аб'яднанай сацыялістычнай моладзі «Аорэ» падзяліліся ўражаннямі аб сваім прабыванні ў Савецкім Саюзе.

Адзначыўшы велізарную цікавасць, праяўленую савецкімі працоўнымі да барацьбы іспанскага народа, [illegible] Марыя-Тэраса Леон падзялілася сваімі ўражаннямі [illegible] рабочымі на заводах, расказала аб пісьмах, атрыманых імі як ад шматлікіх устаноў, так і ад прыватных савецкіх грамадзян.

На запытанне супрацоўніка газеты аб прыёме ў таварыша Сталіна, яны адказалі:

«Наша гутарка з таварышам Сталіным з'явілася найвышэйшым выражэннем той сімпатыі і любві да Іспаніі, у атмасферы якіх мы знаходзіліся [illegible]. Таварыш Сталін па-сяброўску гутарыў з намі ў працягу больш 2-х гадзін. [illegible] іспанскую моладзь».

«Дзве гадзіны, праведзеныя з таварышам Сталіным,—адзначылі пісьменнікі,—застануцца ў нашай памяці, як найвышэйшае і найбольш яркае выражэнне пачуццяў, адчуваемых Савецкім Саюзам да Іспаніі».

ПРАДВЫБАРЧАЯ БАРАЦЬБА Ў ЯПОНІІ

ПРАВАЛ СПРОБЫ ЎРАДА СТВАРЫЦЬ НОВУЮ ПАРТЫЮ.

ТОКІО (сталіца Японіі), 19 красавіка. (БЕЛТА). Тэрмін рэгістрацыі кандыдатаў у ніжнюю палату (парламент) канчаецца 23 красавіка. Сёння ўжо зарэгістравана 829 кандыдатаў, у тым ліку 424 дэпутаты распушчанай палаты і 81 дэпутат папярэдніх скліканняў палаты.

Перадвыбарная кампанія уступіла ў апошнюю фазу. У акругах пачаліся мітынгі выбаршчыкаў.

Першы этап перадвыбарнай кампаніі характарызуецца, на агульную думку друку, яўным паражэннем урада. Урад вымушан адмовіцца ад стварэння новай партыі і таму не здолен будзе змяніць суадносіны сіл у ніжняй палаце. Не здолеў таксама ўрад аслабіць уплыў палітычных партый, масавая база якіх некалькі расшыраецца дзякуючы таму, што нават буржуазныя партыі Мінсейто і Сейюкай знаходзяць патрэбным выступаць на выбарах пад лозунгам абароны канстытуцыі і барацьбы супроць фашызма.

Газеты ўказваюць, што большасць у новай палаце будзе знаходзіцца ў апазіцыі да ўрада. Урад вымушан будзе падаць у адстаўку, бо паўторны роспуск ніжняй палаты, якім пагражае зараз урад Хаясі, «яўна супярэчыць здароваму сэнсу».

ВАРВАРЫ ЗАБІВАЮЦЬ МІРНАЕ НАСЕЛЬНІЦТВА МАДРЫДА

МАДРЫД, 19 красавіка. (БЕЛТА). Высветліліся падрабязнасці артылерыйскай бамбардыроўкі Мадрыда 17 красавіка. Па колькасці пападанняў і ліку ахвяр яна пераўвышае ўсе прадпрынятыя да гэтага часу артылерыйскія бамбардыроўкі іспанскай сталіцы. Снарады ўпалі ў розных пунктах горада. На адной толькі вуліцы Франкос Родрыгес разарвалася больш 20 снарадаў.

Адзін снарад разарваўся у пакоі гасцініцы, у якой за 5 мінут да гэтага знаходзілася прыбыўшая ў Мадрыд дэлегацыя англійскіх дэпутатак. Другі снарад папаў у чаргу каля касы кіно. З стаяўшых у чарзе забіта 8 чалавек і ранена 32. Разбурана шмат дамоў.

Згодна няпоўных даных, забіта 14 і ранена 89 чалавек.

* *
*

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 20 красавіка (БЕЛТА). Учора днём мяцежнікі абстрэльвалі Мадрыд з артылерыйскіх гармат. Снарады разрываліся ў розных пунктах старой часткі горада. К вечару налічвалася 5 забітых і 25 раненых. Два снарады папалі ў турму Сан-Антон, дзе трымаецца шмат фашыстаў. Почту мяцежнікі аднавілі абстрэл. Снарады падалі ў цэнтр горада.

Байцы рэспубліканскіх войск у акопах у перапынак паміж баямі чытаюць марксісцкую літаратуру. (СФ).

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

БІЛЬБАО (галоўны горад Баскскай аўтаномнай вобласці), 19 красавіка. (БЕЛТА). На біскайскім фронце, у сектары Эйбар, агнём рэспубліканскай артылерыі рассеяны сапёрныя часці мяцежнікаў, узводзіўшыя ўмацаванні на сваіх пазіцыях. Батарэі рэспубліканцаў паспяхова абстрэльвалі рэзервы мяцежнікаў, якія знаходзіліся ў горадзе Мандрагон.

МАДРЫДСКІ ФРОНТ

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 20 красавіка. (БЕЛТА). Афіцыяльна паведамляецца з Мадрыда, што на фронце Эскарыяла (на паўночны захад ад Мадрыда) ўрадавыя войскі занялі Рабледо — важны чыгуначны вузел на паўднёвы захад ад Эскарыяла, а таксама рад вёсак. Рэспубліканцы прасунуліся на 8 км. Мяцежнікі страцілі больш 500 забітымі.

Урадавая авіяцыя бамбардыравала на дарозе каля Сігуэнсы (на паўночны ўсход ад Мадрыда) калону ў 100 грузавікоў, а таксама аэрадром у Сарсуэла. На аэрадроме адбыўся грандыёзны ўзрыў. Паводле ўсіх даных, узарваўся бензінахавальнік.

АРАГОНСКІ ФРОНТ

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 20 красавіка. (БЕЛТА). Як паведамляюць з Мадрыда, учора наступленне рэспубліканцаў на фронце Тэруэля прадаўжалася. Спробы мяцежнікаў вярнуць страчаныя пазіцыі пацярпелі няўдачу. Мяцежнікі панеслі цяжкія страты. Авіяцыя рэспубліканцаў паспяхова бамбардыравала ваенныя аб'екты на тэрыторыі непрыяцеля.

УМАЦАВАННІ ГЕРМАНІІ НА ЎСХОДНЯЙ ГРАНІЦЫ

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 13 красавіка. (БЕЛТА). Ліберальная газета «Манчэстэр гардыен» публікуе артыкул свайго карэспандэнта аб умацаваннях, узводзімых Германіяй на яе ўсходніх граніцах. Карэспандэнт указвае, што Германія заканчвае ўмацаванні на ўсходніх граніцах таксама хутка, як гэта было і на заходніх граніцах.

На польскай і чэхаславацкай граніцы ёсць тры ўмацаваныя лініі. Яны складаюцца, галоўным чынам, з бетаніраваных фартоў і з умацаванняў, узброеных цяжкай і лёгкай артылерыяй і цяжкімі і лёгкімі кулямётамі, а таксама кулямётных гнёзд. На кожным кіламетры—ад 5 да 7 такіх фартоў.

Умацаванні Германіі на чэхаславацкай граніцы паказваюць, што германскі генеральны штаб не думае аб абароне на гэтым участку і мае на ўвазе напад.

У раёне граніцы з Чэхаславакіяй пабудавана асабліва шмат стратэгічных дарог і авіяцыйных баз. Гэта таксама ўказвае, што тут Германія рыхтуецца перш за ўсё да нападу, а не да абароны. На поўнач ад Бауцэна ўстаноўлены дальнабойныя гарматы, якія, як сцвярджаюць, могуць бамбардыраваць Прагу (на адлегласці 140 клм.).

Каля чэхаславацкай граніцы ў Саксоніі і ў Сілезіі размешчаны спецыяльныя пагранічныя часці, прадназначаныя для тылавой службы ў часе наступлення.

ДЭМАНСТРАЦЫЯ ПРАТЭСТУ СУПРОЦЬ БЛАКАДЫ БІЛЬБАО

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 19 красавіка. (БЕЛТА). Учора ў Трафальгар-скверы па заклiку кампартыі адбылася 4-тысячная дэманстрацыя рабочых у знак пратэсту супроць падтрымання англійскім урадам блакады Більбао. Сярод дэманстрантаў былі сабраны сродкі на пасылку англійскай дэлегацыі рабочых у Іспанію на першамайскія ўрачыстасці.

Незалежная рабочая партыя мяркуе звярнуцца да мас з прапановай падпісацца на «пазыку зрыву блакады Більбао». На гэтыя сродкі партыя мае намер набыць параход коштам у 40 тысяч фунтаў стэрлінгаў для адпраўкі харчавання ў Більбао.

ПЕРАД ПЕРШЫМ МАЯ ЗА РУБЯЖОМ

ВЕНА, (сталіца Аўстрыі), 19 красавіка (БЕЛТА). З Базеля (Швейцарыя) паведамляюць, што мясцовыя арганізацыі комуністычнай партыі Швейцарыі, сацыял-дэмакратычнай партыі і прафсаюзаў рашылі сумесна праводзіць 1 мая пад лозунгамі барацьбы супроць фашызма і рэакцыі.

У Жэневе і іншых гарадах Швейцарыі рабочыя таксама выступаюць за сумеснае правядзенне 1 мая.

* *
*

ВЕНА, 19 красавіка. (БЕЛТА). Як паведамляе друк, у Балгарыі, не гледзячы на паліцэйскія рэпрэсіі, ідзе ўзмоцненая падрыхтоўка да першага мая.

Балгарская паліцыя нібыта раскрыла «комуністычны камітэт па падрыхтоўцы Першага мая» і канфіскавала 10.000 першамайскіх пракламацый і іншую рэволюцыйную літаратуру. Праведзены арышты сярод антыфашыстаў.

СУТЫЧКІ СЯЛЯН З ПАЛІЦЫЯЙ У ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА (сталіца Польшчы), 19 красавіка. (БЕЛТА). Польскія ўлады забаранілі скліканне ў сяле Рацлавіцы вялікага сялянскага з'езда апазіцыйнай сялянскай партыі «Стронніцтво людове».

Не гледзячы на гэта, учора ў Рацлавіцы прыехала шмат сялян. Паміж прысланым у сяло паліцэйскім узводам і сялянамі адбылася сутычка. Паліцыя пусціла ў ход зброю. Двое сялян забіты, двое ранены. Ранена і кантужана таксама звыш 10 паліцэйскіх.

КНІГА, НЕ АПРАЎДАЎШАЯ НАДЗЕІ

Выкладчыкі беларускай мовы з нецярпеннем чакалі навуковую граматыку беларускай мовы; чакалі кнігі, якая ў святле марксісцка-ленінскага мовазнаўства асвятліла-б літаратурную беларускую мову. Такая кніга павінна была значна дапамагчы выкладчыку ў яго барацьбе за пісьменнасць і павышэнне культуры вуснай і пісьмовай мовы вучня.

Акадэмія навук БССР выдала ў 1936 годзе **«Беларускую граматыку, марфалогію»** пад рэдакцыяй прафесара Лампёва. У прадмове да гэтай кнігі чытаем: «Гэтая праца разлічана на студэнтаў і настаўнікаў мовы... яна з'яўляецца першай спробай навуковай апрацоўкі і вывучэння сучаснай беларускай літаратурнай мовы. У некаторых выпадках нам прыходзілася рабіць **значныя навуковыя доследы»...** (Падкрэслена намі).

Прадмова, як бачыце, абяцае даць навуковы разбор сучаснай беларускай літаратурнай мовы. Але толькі абяцае. Нават беглае знаёмства з кнігай прыносіць горкае расчараванне і больш таго—недаўменне. Выкладчыка мовы яна дэзарыентуе. Апошні не ведае, каму-ж верыць: ці стабільным праграмам і падручнікам па рускай і беларускай мовах для сярэдніх школ, тэхнікумаў і рабфакаў, выданым народнымі камісарыятамі асветы РСФСР і БССР, ці гэтай кнізе.

Першыя ў сучаснай рускай і беларускай мовах лічаць дзевяць часцін мовы: назоўнік, прыметнік, займеннік, лічэбнік, дзеяслоў, прыслоўе, прыназоўнік, злучнік і выклічнік. Па граматыцы-ж Акадэміі навук Беларусі ў сучаснай беларускай мове толькі пяць часцін мовы: назоўнік, прыметнік, дзеяслоў, прыслоўе і прыназоўнік. Злучнік, выклічнік, лічэбнік і займеннік яна не лічыць самастойнымі часцінамі мовы. Прычым, лічэбнік і займеннік яна называе асобным разрадам часцін мовы і адносіць іх то да назоўнікаў, то да прыметнікаў, то да прыслоўяў.

Здзіўляе кароткасць памяці аўтараў граматыкі. На адной і той-жа 174 старонцы ў дзесятым радку зверху яны займеннікі называюць часцінай мовы, а ў чацвёртым радку знізу падкрэсліваюць: «Займеннікі не прадстаўляюць сабой асобнай часціны мовы». А на 176 старонцы ўжо гаворыцца: «Мы-ж кваліфікуем займеннікі як асобны разрад часцін мовы».

Да займеннікаў яны адносяць прыслоўі «па-мойму», «па-твойму», «тут», «там» (175 стар.), «па-яго», «па-нашаму», «па-вашаму», «па-іхняму» (178 стар.). У пытальных займенніках прапушчан займеннік «каторы» і невядома чаму апушчана цэлая група займеннікаў адносных.

Тое-ж самае і з лічэбнікамі. На 189 стар. чытаем: «Лічэбнікі, такім чынам, як і займеннікі, нельга прадстаўляць як адну і адзіную часціну мовы і ставіць ў адзін рад з такімі часцінамі мовы, як назоўнік, прыметнік, дзеяслоў».

Прыслоўі «удвух», «утрох» і т. д. разглядаюцца як лічэбнікі.

Аўтары граматыкі Акадэміі навук Беларусі ў ацэнцы фактаў мовы трымаюцца яўнай фармалістычнай пазіцыі. На 176 стар. яны заяўляюць: «Прапануемае намі вучэнне аб займенніках мы процістаўляем таксама фармальна-псіхалагічнаму, суб'ектыўна-ідэалістычнаму вучэнню Пешкоўскага аб займеннасці». А ў сапраўднасці, хоць і лаюць для адводу вачэй Пешкоўскага і яго фармальную граматыку, а самі ідуць следам за ім, а ў асобных месцах нават і дубліруюць яго. Граматыка Акадэміі навук не лічыць самастойнымі часцінамі мовы займеннік, лічэбнік, злучнік і выклічнік. Тое-ж самае і ў Пешкоўскага.

Погляд аўтараў граматыкі Акадэміі навук ігнаруе зусім своеасаблівы гістарычны шлях развіцця займеннікаў, лічэбнікаў, злучнікаў, выклічнікаў і тым самым супярэчыць устаноўленаму дзяленню сучаснай рускай і беларускай моваў на дзевяць часцін мовы. Аўтары граматыкі могуць сказаць: «У прадмове намі падкрэслена, што граматыка напісана ў параўнаўча-гістарычным асвятленні». Але ў прадмове вы-ж пішаце, што апрацоўваецца і вывучаецца ў ёй сучасную беларускую літаратурную мову. А дзе ў кнізе вы паказалі, што словы «па-мойму», «тут», «удвух» і інш. у мінулым былі займеннікамі, а цяпер, у сучаснай беларускай мове, прыслоўі?

Азначэнні граматычных катэгорый сфармуляваны не простай, зразумелай мовай, а так, каб нават добра пісьменнаму чалавеку цяжка, а ў некаторых выпадках і немагчыма было, дайсці да сэнсу іх. Вось прыклад такіх фармуліровак.

«Некаторыя назоўнікі ўтвараюцца згодна генетычнай сувязі субстанцыі, якую яны абазначаюць, з другой субстанцыяй, якую абазначае іншы назоўнік, у плане якасных адрозненняў» (11 стар.).

Вос тут і разбярыся!

У граматыцы зблытаны суфіксы назоўнікаў з канчаткамі. У словах «малацьба», «просьба» і «барацьба» (8 стар.) выдзелен суфікс «ба», а не «б»; у словах «дрыгва» і «брытва» (8 стар.) «ва», а не «в»; у словах «бязняцтва», «чалавецтва» і інш. (11 стар.) — «ства», а не «ств»; у словах «калектывізацыя», «машынізацыя» і інш. (11 стар.) — «зацыя», а не «ізацы».

Таксама недапушчальна, што аўтары навуковай граматыкі, тым больш граматыкі параўнаўча-гістарычнай, не адзначаюць, што словы **могуць мець некалькі суфіксаў.** Дзіўна, чаму вучань пятага класа сярэдняй школы павінен ведаць, што ў слове «комуністычная» тры суфіксы — «іст», «ыч»,—«н», а ад студэнта і настаўніка, на якіх разлічана гэта граматыка, аўтары яе скрываюць наяўнасць некалькіх суфіксаў у слове. У словах «менчанін», «капылянін» (9 стар.) замест двух суфіксаў «ан»—«ін» і «ян»—«ін» паказан адзін «анін»—«янін». У словах «моправедц», «асоавіяхімавец» — «авец» і т. д., і т. д. Апошні прыклад звяртае на сябе асаблівую ўвагу. Удумайцеся да чаго прыводзіць гэтая «недакладнасць»: «асоавіяхім-авец, мопр-авец...

На 27 стар. граматыкі даецца азначэнне III тыпу скланенняў назоўніка. Да III тыпу скланенняў адносяцца «назоўнікі жаночага рода з зацвярдзелай і мяккай асновай». Па прыведзенаму тлумачэнню выходзіць, што назоўнікі «задача», «граніца», «лужа» і паказаныя аўтарамі ў групе назоўнікаў першага тыпу скланенняў «мяжа» і «зямля» адносяцца не да першага, а да трэцяга скланення, бо яны таксама жаночага роду і маюць зацвярдзелую і мяккую аснову. У гэтым азначэнні недасказана, што назоўнікі III тыпу скланення — гэта назоўнікі жаночага роду з зацвярдзелай і мяккай асновай, але чыстай асновай у назоўным склоне адзіночнага ліку.

На 9 стар. як прыклад даецца слова «гарод» — «гароднік», а праз старонку, на 11 стар., гэтае-ж самае слова пішацца з прыстаўкай «а» — «агароднік» — «агародніцтва». Чаму не вытрыман адзіны прынцып напісання? Яшчэ горш з словам «цапкі». На 13 стар. у якасці прыклада слоў з суфіксам «К», страціўшым сваё памяншальнае значэнне, прыведзена слова «цапка» ў адзіночным ліку. Праз 7 старонак, на 20 старонцы, забыўшыся аўтары даказваюць, што слова «цапкі» у беларускай мове ўжываецца **толькі ў множным ліку.** Атрымліваецца, што аўтары навуковай граматыкі, як малыя дзеці, зусім безадказна, на старонках сваёй кнігі з чытачамі гуляюць ў цапкі.

На 66 стар. даводзіцца, што якасць прадмета паказвае прыметнік, а на 140 стар. — «словы, якія выражаюць характарыстыку дзеяння, або якасці прадмета, называюцца прыслоўямі». Што за блытаніна і недакладнасць! На той-жа 140 стар. сказана: «... прыслоўе заўсёды звязана з дзеясловам або прыметнікам». А з дзеепрыметнікамі, другім прыслоўем хіба прыслоўе не звязана? Вось прыклад: «Вельмі старанна, уважліва прачытана кніга»...

Выклікаюць абурэнне многія далёка не сучасныя, няўдалыя прыклады, прыведзеныя ў граматыцы: «Грэх сказаць, смех сказаць, сорам сказаць, жарты сказаць» (143 стар.), «Страх падумаць, бяда мець» (144 стар.), на 7 стар. праз некалькі радкоў пасля слоў «стаханавы», «бусыгіны», «крываносавы», даецца такі прыклад: «Два Юр'і, ды абодва дурні!».

Мова граматыкі Акадэміі навук Беларусі не з'яўляецца ўзорам сучаснай літаратурнай беларускай мовы. Яна хутчэй падобна на канцылярскую бюракратычную мову. Аўтары яе прыпісваюць некаторым словам нават рангі: «займеннікі з'яўляюцца «замамі» іншых часцін мовы», «замназоўнік», «замприметнік» (174 стар.).

У галіне правапісу аўтары дазваляюць сабе некаторыя вольнасці. Згодна існуючага правапісу, распрацаванага ў Акадэміі навук на падставе пастановы СНК БССР, назоўнікі мужчынскага роду, другога скланення, якія абазначаюць абстрактна-разумовае паняцце, або ўтварыліся ад дзеяслова, у родным склоне адзіночнага ліку маюць канчаткі «у», «ю». Аўтары граматыкі па невядомых матывах, беспадстаўна, у слове «ліку» ўжываюць канчатак «у», а ў словах «рода», «схода», «склона» ужываюць канчатак «а» (5 стар., 155 стар. і інш.).

Гэта далёка не ўсе недакладнасці ў навуковай граматыцы.

Пасля знаёмства з кнігай не верыцца, што яна выдана ў Акадэміі навук Беларусі. Перачытваем другі раз прадмову прафесара Ламцёва і знаходзім там: «Пад маім кіраўніцтвам паасобныя навуковыя супрацоўнікі Інстытута падрыхтавалі папярэдні матэрыял па тых або іншых пытаннях. Канчаткова апрацоўваў матэрыял у навуковым, параўнаўча-гістарычным асвятленні аўтар гэтых радкоў»...

Выкладчыкі беларускай мовы чакаюць ад Акадэміі навук БССР сапраўды навуковай граматыкі беларускай мовы.

КАЛУБОВІЧ Е. Ф.

Выкладчык беларускай мовы і літаратуры 27 менскай сярэдняй школы.

ШЫРЭЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА! МНОЖЫЦЬ РАДЫ СТАХАНАЎЦАЎ НА СЯЎБЕ!

ПЕРАШКОДЫ Ў СТАХАНАЎСКАЙ РАБОЦЕ

ЗДА. Трактарыст Крэмез Пікалай ішоў у райком партыі са скаргай.

— Я, камсамолец, — заявіў тав. мез, — абавязаўся працаваць па-стаўску, а тут з першых-жа дзён перады. Паслалі мяне ў калгас «Перамоз трактарам на баранаванне. Гэту оту я выканаў. Трэба было араць, але тоў мне дырэктар МТС т. Сантаровіч дае. Трактар мой стаіць, і я астаўся работы.

У райкоме абяцалі к вечару вырашыць справу.

У калгасе «Будаўнік» трактар «ЧТЗ» два дні толькі ўзараў 20 гектаў, бо ўвесь час прастайвае. Для рамонтагата трактара выехаў механік Раіпін пакалупаўся поўгадзіны каля ктара, ды гаворыць: «Разыйдзешся, зе працаваць», і сам уехаў ад брыгады.

З 1 красавіка на сённа 54 трактараўзарана толькі 545 гектараў. Кіраўтва МТС нічога канкрэтнага не прыі, каб выправіць недахопы першых н работы.

Я. ІВАШЫН.

ПАСЛАЛІ ТОЛЬКІ ДЫРЭКТЫВУ

Кіраўнікі Чэрвеньскага раёна паслалі м старшыням сельсоветаў строгую дырэктыву: да 20 красавіка закончыць сяўранніх яравых. Застрахаваўшыся гэтай еркай, у раёне спынілі далейшыя клоты аб сяўбе. Большасць калгасаў раёна рыхтавала ўдосталь глебы, але не ць, баяцца «замаразкаў», чакаюць пацлення.

Не ўсё добра і там, дзе пачалася сяўба, праходзіць бескантрольна. Так, брыга1. Лысы з калгаса імя Будзённага заў норму высеву. Ён на 8 гектараў выстолькі пшаніцы, колькі патрабна ю высеяць на 7 гектараў.

СНК БССР забараніў сеяць непратручанасеннем, а між тым 13 калгасаў ініўлаўскага сельсовета яшчэ не пачалі пратручвання насення.

К. СЕРГІЕНЯ.

Фармальныя адносіны а важнейшай справы

Насенную справу ў Аршанскім раёне на ігнаруюць. Толькі зараз аршанскі ямаддзел пачаў выдзяляць насенныя участкі ў калгасах; з агульнай колькасці 0 калгасаў толькі 35 пачалі засяваць іх.

Калгасы Крапівенскага сельсовета, як віла, насенныя ўчасткі засяваюць учную. У калгасах імя 1 мая (старшыня Шушкоў і прымацаваны да калгаса раном Быліцкі), імя Блюхера (старшыня гаса Шалуха і той-жа аграном Быліцнасенныя ўчасткі на плошчы ў 16 тараў засяваюць уручную.

Фармальныя адносіны да важнейшай равы давялі да таго, што парушэнні атэхнікі ўзаконены актамі, у большасякіх запісана: сяўбу праводзіць звыйным насеннем і ўручную.

Д. МАЛЕВІЧ.

Першая перадавая брыгада калгаса імя Калініна, Вілонскага сельсовета, Пухавіцкага раёна, на баранаванні.

Фото Я. Саладзейчыка.

ВОПЫТ ПЕРАДАВОЙ БРЫГАДЫ НЕ ПЕРАДАН АДСТАЮЧЫМ

Перад выхадам у поле трэцяя брыгада калгаса «Бязбожнік», Рудзенскага сельсовета (Смілавіцкі раён), выклікала на сацыялістычнае спаборніцтва брыгаду № 2. Брыгадзір М. Кудзелька заключыў дагавор, у якім усе калгаснікі абавязаліся змагацца за датэрміновае і высокаякаснае праводжанне сяўбы, за высокі сталінскі ўраджай.

З першых дзён сяўбы разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва паміж усімі калгаснікамі 3-й брыгады.

Уся работа праводзілася на аснове індывідуальнай здзельшчыны. Калгаснікі добра ведалі нормы выпрацоўкі і змагаліся за іх перавыкананне. На баранаванні ў адзін след норма для траіх коней—5 гектараў. Баранавальшчыкі Наумчык Апанасей, Осіпчык Фёдар, Рыбак Сцяпан, Навумчык Іван давалі за дзень 6—7 гектараў.

Коні-ж не адчувалі вялікага стамлення, [illegible] з кожным днём [illegible]. А гэта таму, што за імі наладжаны добры догляд, своечасова кармілі.

У сеялку запрагаліся асобныя коні, якія былі добра падкормлены, натрэніраваны да работы. На сеялцы працавала калгасніца Наумчык Алена. Яна [illegible] сеялку, [illegible]. Замест дзённай нормы 5 гектараў яна засявала шэсць.

Або ўзяць жанчын, што [illegible] бульбу [illegible]. Калгасніцы [illegible] Варвара і Осіпчык Зося [illegible] гектар замест [illegible] бульбы, а яны перабіралі 12 [illegible] бульбы, а яны перабіралі 18—19 цэнтнераў.

Брыгада ўвесь час ішла перадавой у калгасе. Да 20 красавіка яна першай скончыла сяўбу зярнавых. Насенне добра задзелана, усё пратручана. Зараз [illegible] бульбу; насенне ўжо спісаныя тэрміны.

Вопыт перадавой трэцяй брыгады не перадаецца адстаючым.

Наадварот, першая і другая брыгады праводзяць сяўбу неарганізавана. Працуюць на полі сконам—на 6 пар коней у адной баране. Індывідуальнай здзельшчыны няма. Адзоль—ні толку!, ні якасці. Напрыклад, у першай брыгадзе (брыгадзір Пашанька В.) працуюць больш шмат тыдня, а засеялі ўсяго 6 гектараў ячменю. Нормы на ворыве не выконваюцца, бо не [illegible] індывідуальная здзельшчына, адсутнічае сацыялістычнае спаборніцтва.

Калі-б на ўсіх брыгадах правільна была арганізавана так, як у трэцяй брыгадзе, калгас хутчэй і лепш справіўся-б з сяўбой.

А. ЛЯСНЫ.

УШАЦКАЯ МТС ПРАЦУЕ БЕЗ ПЛАНА

У мінулым годзе Ушацкая МТС не выканала план работы. Не падрыхтавалася да палявых работ і ў гэтым годзе. У брыгадзе тав. Ласкага 2 трактары яшчэ толькі выйшлі з рамонту. Брыгадзір трактарнай брыгады тав. Шчэрбік гаворыць:

— Вялікім тормазам у рабоце з'яўляецца тое, што брыгады не маюць плана работы. Не ведаем, як размясціць трактары па калгасах, няма маршрутаў, і прыехаўшы ў калгас не ведаем, якія трэба выконваць работы.

Дырэкцыя МТС загадзя не паклапацілася аб такіх «дробязях», як вымяральныя лінейкі, з-за адсутнасці якіх перарасходуецца гаручае, нехапае бензіну, аўтолу, няма бензінных бакаў, фільтраў, ключоў. Трактары працуюць толькі днём, а для начной работы няма святла.

Такое-ж становішча і з арганізацыяй працы. Пры адпраўцы трактароў былі выпадкі, што ў адзін калгас прыязджалі трактарысты двух брыгад, у калгас «Трохкутнік» прыехалі трактарысты брыгады Леўновіча і Карчэўскага.

Трактарысты працуюць больш тыдня, але некаторыя брыгадзіры, як Куркаў, [illegible] яшчэ [illegible]. Брыгадзіры [illegible]. Трактарыст [illegible] Барысаў [illegible] на сваёй ініцыятыве [illegible] прабаранаваў 82 гектары, брыгадзір тав. Лабіна прабаранаваў 100 гектараў.

Трактарысты на ўчастку выехалі, але ім не складзены ўмовы для работы. Харчаванне трактарыстаў 10-й і 13-й брыгад не арганізавана, [illegible] у калгасе «Прымежны калгаснік», [illegible]радзецкага сельсовета, трактарысты працуюць без абедаў.

У калгасе «Чырвоная Дзвіна» (старшыня Цябут) трактарыстам не падрыхтавалі барон, для работы адводзілі нізіны, забаранялі падвойнае ворыва.

Замест дапамогі работнікі МТС бюракратычна адносяцца да сваіх абавязкаў.

Механік Гарбуз [illegible] трактарыстам у рамонце. Кладаўшчык [illegible] гас, не была своечасова інвентар.

[illegible] агранамічныя МТС. Старшы аграном [illegible] і другія аграномы не выязджаюць у брыгады. Трактарныя брыгады раз'язджаліся па калгасах без каляндарных планаў работ і маршрутаў, [illegible]

Якасці работ не аддаецца належнай увагі. Калгас «Пуцілавец» работу брыгады тав. Нервенца з-за дрэннай якасці залічвае на 75 процантаў.

Аб гэтым ведае дырэктар МТС т. Мозгін, але не прыняў канкрэтных мер, каб своечасова выправіць недахопы першых дзён.

А. КРАЎЦОЎ.

ЯК У РЭЧЫЦКАЙ БОЛЬНІЦЫ ПАДМЯНІЛІ НАША ДЗІЦЁ

22 снежня 1936 года ў рэчыцкай бальніцы мая жонка Клаўдзія Іванаўна Саланец нарадзіла дзяўчынку. Калі ёй прынеслі карміць дзіця, яна адразу заўважыла, што яно не яе. На заўвагу маці, медыцынскі персанал радзільнага аддзялення не звярнуў ніякай увагі.

Калі жонка вярнулася дадому, яна, агледзеўшы дзіця, убачыла на ручцы бранзалецік з надпісам: «Дзяўчынка Грышэнка». І сапраўды ў той-жа дзень грамадзянка Грышэнка нарадзіла дзяўчынку на 2 гадзіны раней маёй жонкі.

Мы звярнуліся да загадчыка радзільнага аддзялення доктара Палеевай з просьбай вырашыць непаразуменне. Яна зняла бранзалеткі з ручак абодвух дзяўчынак і [illegible] «Дзяўчынка Грышэнка».

Так Палеева і не вырашыла гэтага пытання. Такія парадкі ёсць у рэчыцкай бальніцы.

Я звярнуўся ў раённы аддзел аховы здароўя з просьбай [illegible]. Інспектар раённага аддзела аховы здароўя Ліпін да маёй заявы аднёсся па-чынушоўску і адмовіў у гэтай просьбе. Я перадаў справу пракурору і пасля шматлікіх намаганняў дабіўся прызначэння спецыяльнай камісіі.

На пасяджэнні камісіі гр-ка Грышэнка заявіла: «Дзіця [illegible], але я ўжо прывыкла да таго дзіцяці, якое зараз знаходзіцца ў мяне. Калі камісія пастановіць, я аддам яго».

Урачы на парадах таксама [illegible]. Справу мне [illegible] пракурору [illegible].

Ужо тры з палавінай месяцы, як прадаўжаецца гэта агіднейшая цяганіна. Нікто ў гэтай справе не прыняў [illegible], а мы ніяк не можам атрымаць сваё роднае дзіця.

І. ПАТАПАЎ.

ГІСТОРЫЯ АДНОЙ СПРАВЫ

«Как то раз перед толпою соплеменных гор У Казбека с Шат-горою был великий спор».

Вялікая спрэчка ўзнікла паміж двума вельмі шаноўнымі ўстановамі — Наркамземам БССР і аграглебавым інстытутам Акадэміі навук: каму належыць кватэра № 5 у доме № 4 па Чырвонаармейскай вуліцы. Спрэчка цягнецца вось ужо два гады. Спісаны горы паперы. Выліта мора чарніла. Юрысконсульты абодвух бакоў не раз спаборнічалі ў красамоўстве.

Спрэчка гэта не заслугоўвала-б увагі савецкай грамадскасці, калі-б ахвярай сутычкі не стаў жывы чалавек.

За манбланамі спісанай паперы хаваецца гора «маленькага чалавека», даведзенага цяганінай, праследваннямі і здзекамі да роспачы.

Справа заключаецца ў наступным. У свой час дом № 4 па Чырвонаармейскай вуліцы, дзе раней змяшчаўся ваенны шпіталь, быў перадан раду навуковых інстытутаў сельскай гаспадаркі. Наркамзему БССР было даручана размеркаваць кватэры гэтага дома паміж інстытутамі. Адну з кватэр атрымаў аграглебавы інстытут Акадэміі навук. Ён прадаставіў яе праф. Пратасеня і навуковаму работніку Г. Т. Новіку. З часам у кватэры асталася адна толькі сям'я тав. Новіка.

Здаецца ясна. Але Наркамзему патрабавалася кватэра для свайго адказнага работніка Ванюшава. І вось у адзін прыгожы дзень Наркамзем падае ў суд іск аб высяленні Новіка.

Суд пастанавіў высяліць Новіка з кватэры № 5, перадаўшы яе ў распараджэнне Ванюшкава. Касацыйная калегія Вярхоўнага суда БССР зацвердзіла прыгавор [illegible]

Потым гісторыя разгортваецца [illegible] пракуратура БССР [illegible] Вярхоўнага суда.

У рэзультаце, Новіку і яго сям'і даюць у кватэры маленькі куток у 2—3 квадратных метры. Рэчы астаюцца ляжаць у вільготным сараі Наркамзема.

Аднак у змучанага цяганінай, хворага Новіка хапае сіл, каб поўнасцю адстаяць свае правы. Пры падтрыманні аграглебавага інстытута (апошні праяўляе тут не меншую настойлівасць і энергію, чым Наркамзем), Новік апелюе да пракурора СССР. Па пратэсту Пракуратуры Саюза справу разглядае Вярхоўны суд СССР, які перадае яе ў грамадскую калегію Вярхоўнага суда БССР для разгляду па сутнасці.

Вярхоўны суд БССР 26 лютага 1937 года — праз 13 месяцаў пасля пачатку справы — прызнае кватэру № 5 належачай аграглебаваму інстытуту і пастанаўляе ў месячны тэрмін выселіць Ванюшава з кватэры.

Пытанне, як-быццам, вырашана. Справядлівасць урачыстуе. Мытарствы Новіка, як-быццам, скончыліся. Але не прайшло некалькіх дзён, як раптам, намеснік старшыні Вярхоўнага суда БССР Абушкевіч прапануе судоваму выканаўцу прыпыніць выкананне рашэння да асобага распараджэння. Воз зноў на старым месцы. Што здарылася за гэты кароткі час?

Паўстае пытанне, калі, нарэшце, скончыцца цяганіна і бясконцыя спрэчкі двух устаноў, дакуль будуць прадаўжацца здзекі над жывым чалавекам?

Е. БУТОМАЎ.

СКАРГА ТРАПІЛА Ў ДУБРОВЕНСКІ РАЙВЫКАНКОМ...

У прыёмную Дубровенскага райвыканкома зайшоў дзед Кірыла Чэрвінскі. Праціснуўшыся праз цесны маленькі карыдорчык, які быў біткам набіт людзьмі, стары трапляе ў габінэт сакратара райвыканкома.

— Я ўжо тут у вас не першы раз... Праўды не даб'юся. Як-жа атрымаць свае заробленыя грошы?

— Вы ўсё са сваімі грашыма, — агрызнуўся кіраўнік спраў РВК Нікалаеў.

— Пачакайце крыху, хутка прышлем. А цяпер не дурыце мне галавы, трэба працаваць.

Нікалаеў кінуў на стале раскладзеныя паперы, скаргі, пастановы і кудысьці знік...

Аб чым скардзіўся ў райвыканком Чэрвінскі? Летась у маі ён са сваёй дачкой зарабіў на будаўніцтве Кляноўскай школы 87 руб. 50 к. На працягу амаль года стары збіваў парогі школы і райвыканкома, абышоў усе раённыя ўстановы, але-ж ніякіх вынікаў не дабіўся.

Такі-ж лёс спаткаў і скаргу грамадзяніна Пушкіна П. А., які скардзіўся аб грубым парушэнні Сталінскай Канстытуцыі з боку старшыні Лядзенскага местсовета Барады і аб беспадстаўным зняцці яго з работы сакратара гэтага местсовета.

На працягу каля трох месяцаў Пушкін хадзіў без работы, чакаў вырашэння сваёй справы. Але прэзідыум райвыканкома яшчэ і зараз не разгледзеў яе. Скарга яго, як і многіх іншых грамадзян раёна, ляжыць у папцы сакратара райвыканкома і чакае чаргі...

Доўгі час абівалі парогі ў райвыканкоме інваліды-пенсіянеры з Мардашэвіцкага сельсовета Рыгор Курачкін і Яўмен Гэмалёў, са скаргай аб няправільным давядзенні ім мяса і малакопаставак на 1936—37 гг.

— Што гэтыя жалабшчыкі хочуць? — крычалі на іх у райвыканкоме. Але варта было райвыканкому дасканала праверыць гэтыя скаргі, як ён упэўніўся, што сельсовет і райвыканком адносна іх паступіў няправільна. Зараз рашэннем прэзідыума райвыканкома яны вызвалены ад памянёных паставак.

Скаргі, якія трапляюць у райвыканком, час-ад-часу абмяркоўваюцца на прэзідыуме, але пачатая справа не даводзіцца да канца. Нямала пісем і скарг трапляла аб парушэнні сталінскага статута і злоўжываннях з боку старшыні калгаса «КІМ», Сазонаўскага сельсовета, Бацалёва. Апошні растраціў 3.285 руб. калгасных грошай. Аднак ён працуе і да гэтага часу. Не змаглі ў райвыканкоме па скаргах выкрыць і старшыню калгаса «Пабеда», Мардашэвіцкага сельсовета, Галко, які растраціў 1.700 руб.

Яркі прыклад нячулых адносін да пісем і скаргаў працоўных прадстаўляюць факты грубага парушэння рэвалюцыйнай законнасці, грубага адміністравання да аднаасобнікаў і калгаснікаў у Цілевіцкім і іншых сельсоветах раёна. Тут незаконна штрафавалі, адбіралі маёмасць у працоўных. Калі яны прабавалі скардзіцца ў райвыканком, дык іх скаргі аставаліся без вынікаў.

У папках Нікалаева і Владзіміранкі (сакратар РВК) ляжыць доўгі час звыш 50 скаргаў, якія не разгледжаны на прэзідыуме РВК. Астаецца яшчэ дадаць, што райвыканком таксама не даў адказу «Звяздзе» на 50 перасланых яму на рэагаванне пісем і скарг працоўных, сярод якіх — 20 з мінулага года.

Выбаршчык, які прышоў у райвыканком, сельсовет ці іншую раённую ўстанову са сваёй скаргай адначасова крытыкуе дрэнную работу абранага ім органа савецкай улады. Жалабшчык, ён адначасова і выбаршчык, ён мае поўнае права патрабаваць ад РВК неадкладнага выпраўлення допушчаных ім памылак і недахопаў у рабоце. Гэтага ў Дуброўне не разумеюць і на сённяшні дзень.

В. АСТРОЎСКІ.

ДАДЗІМ НАШАЙ РАДЗІМЕ НАТУРАЛЬНЫ КАЎЧУК

Наш правадыр і настаўнік таварыш [illegible]лін яшчэ ў 1931 годзе сказаў: «У [нас] ёсць у краіне ўсё, апрача хіба каўчука. Але праз год-два і каўчук мы [бу]дзем мець у сваім распараджэнні» ([Ст]алін, «Пытанні ленінізма»). Таварыш [Ст]алін выказаў у гэтым волю партыі і [ура]да, волю ўсяго савецкага народу.

Каўчук з'явіўся як сінтэтычны (штучны), так і натуральны. Апрокінуты ўсякія «тэорыі», што нібы па-за тропікамі вырашальна праблема натуральнага [каў]чука.

У БССР у наяўнасці ўсе глебава-кліматычныя ўмовы для добрага вырастання каўчуканоснай расліны кок-сагіза. Гэта [рас]ліна, выяўленая ў 1931 годзе ў паўднёвых раёнах Казахстана (Кегені) калгаснікам т. Співачэнка, дае ў сваіх карэннях [...]—24 проц. каўчука. Кок-сагіз добра [рас]це на лёгкіх, сутлінкавых і звязных [пя]сках (якія не даюць коркі), багатых [пажы]ўнымі рэчывамі на глебах з заляганнем грунтовых вод не глыбей 1—1,5 [мет]ра.

Лепшым месцам у севазвароце для кок-сагіза з'яўляецца чорны папар і канюшына. Для поўнага развіцця кораня кок-сагіз патрабуе 150—160 дзён вегітацыйнага перыяду. Гэта культура патрабуе такога-ж клімату, што і каноплі, цукровыя [бура]кі і лён. Кок-сагіз адносіцца да раслін, якія сеюць на зіму.

Каб атрымаць поўнакаштоўныя ўсходы [кок]-сагіза, неабходна ўстойлівая зіма, без [ра]птоўных адліг, з пастаянным снежным [па]крыццём, а таксама роўны пераход ад [зім]ы да вясны. Выдатныя рэзультаты дае [кок]-сагіз і на асушаных тарфяных глебах. [П]раз вырошчванне гэтай культуры забяспечваюць перадпасеўная апрацоўка [гле]бы, унясенне гною не менш 30 тон на [гек]тар, ачышчэнне ад пустазелля, правільная арганізацыя самаго працэсу сяўбы, бо насенне кок-сагіза вельмі дробнае [...] мільёны штук у адным кілограме). Закладваць насенне не глыбей аднаго сантыметра, інакш яно не ўзыйдзе.

Сяўба робіцца радковай сеялкай з міжрадздзямі ў 44,5 сантыметра. Асенняя сяўба павінна быць праведзена перад самымі замаразкамі, у спіслыя тэрміны з тым, каб з восені не было прарастання насення, інакш усходы прападуць ад маразоў.

Трэба сачыць за ранімі веснавымі ўсходамі кок-сагіза, своечасова знішчаць (да пачатку прарастання насення) корку, для чаго ўжыць ручныя граблі, або спецыяльна прыстасаваныя для гэтай мэты прылады (набітыя на дошчачку цвікі). Асабліва нельга прапускаць першай праполкі і рыхлення міжрадзяў, інакш можа быць небяспека, што пасевы прападуць.

Кок-сагіз пры нармальных умовах прарастання і належным яго доглядзе (4—5 прапалак, рыхленне паміж радамі, падкормка) дае ўжо ў першым годзе да 10 кілограмаў насення (бо не ўсе расліны ў першым годзе цвітуць), а ў другім годзе — 50 кілограмаў насення і паўтары тоны сухапаветранай масы карэнняў — гэта значыць 150—200 кілограмаў каўчука. Для гэтага патрэбна, каб на адзін гектар было не менш 750 тысяч — 1 мільёна раслін.

Калгас ад плантацый ў адзін гектар, пры захаванні ўсіх аграмерапрыемстваў, можа атрымаць за насенне і карэнні ад 5 да 7 тыс. рублёў даходу з гектара. Калгасніца Якубіцкая Е. І. з калгаса «Пяцігодка», Смалявіцкага раёна, атрымала са сваёй плантацыі ў першым годзе 16 кілограмаў насення кок-сагіза замест планавых 4, захаваўшы больш 1 мільёна раслін на гектар. Тав. Лабейка Б. К.— брыгадзір калгаса «Чырвоная звязда», Глускага раёна, атрымаў у першым годзе 23 кілограмы насення і захаваў 1.200 тыс. раслін.

Савет Народных Камісараў БССР у сваёй пастанове ад 17 лістапада 1936 года па пытанню аб становішчы з укараненнем пасеву кок-сагіза ў калгасах БССР адзначыў, што «новая каўчуканосная культура кок-сагіза, якая мае найвялікшае народнагаспадарчае значэнне, ужо ў 1936 годзе радам калгасаў БССР асвоена і калгасы маюць добрыя рэзультаты атрыманага ўраджаю насення па гэтай культуры. «Соўнарком вынес падзяку стаханаўцам па кок-сагізу тт. Якубіцкай і Лабейка, якія сваёй настойлівай працай дабіліся высокага ўраджаю насення.

Соўнарком БССР у сваёй пастанове падкрэсліў: «Максімальна фарсаваць укараненне кок-сагіза ў калгасах, з такім разлікам, каб ужо ў 1940 годзе сяўбу кок-сагіза давесці не менш, чым да 12 тыс. гэктараў», зацвердзіўшы план сяўбы на 1937 год у 2 тысячы гектараў. Арыентыровачным планам Усесаюзнага трэста «Каўчуканос» прадугледжваецца сяўба кок-сагіза ў БССР не менш, як на 20 тыс. гектараў.

Пачаты па ініцыятыве Марыі Дзямчэнка рух пяцісотніц-стаханаўцаў бурачных палёў па-новаму ставіць пытанне аваладвання культурай кок-сагіза ў калгасах. Якубіцкая, Лабейка, Карабкова не абмяжоўваліся звычайнай агратэхнікай. Яны дабіліся замацавання спецыяльных звенняў за плантацыяй кок-сагіза, забяспечылі правільную падкормку глебы, яе ўгнаенне і ачыстку ад пустазелля; правялі старанна і ў спіслыя тэрміны сяўбу; зрабілі зімой снегазатрыманне; з вясны своечасова зрабілі першую і другую праполку і рыхленне, падкармілі расліны гноевай жыжай і ў крытычны момант засушлівага лета мінулага года зрабілі палівку кок-сагіза.

Вось чаму карэнні з плантацыі т. Якубіцкай былі тоўстыя, проста незвычайныя карэнні. Гэтымі карэннямі т. Якубіцкая апракінула гранічную тэорыю росту кораня размерам у мышыны хвосцік.

Каб паспяхова вырашыць задачу з новай культурай, у БССР рыхтуецца на шасцідзённых курсах 700 чалавек звеннявых па кок-сагізу. 520 калгасаў БССР маюць плантацыі і будуць у гэтым годзе ўбіраць ураджай карэнняў і насення кок-сагіза. Вопыт паказаў, што на адзін гектар трэба замацаваць 3—4 чалавекі калгасніц з тым, каб яны адказвалі за свой участак пад кіраўніцтвам звеннявога.

Трэба закончыць адвод участкаў і вывазку гною пад кок-сагіз. Трэба штодзень сачыць за ўсходамі, знішчаць корку і пустазелле: арганізаваць ахову ўраджаю ад патраў жывёлай і раскрадвання насення.

Старшыні калгасаў, работнікі райземаддзелаў і дырэктары МТС павінны дапамагчы аграному, бо адзін ён не справіцца з усімі арганізацыйнымі і агранамічнымі мерапрыемствамі. Некаторыя старшыні райвыканкомаў не надалі асаблівай важнасці кок-сагізу. Так, старшыні Асіпавіцкага, Рэчыцкага, Смалявіцкага і інш. райвыканкомаў, атрымаўшы пастанову СНК БССР аб кок-сагізе, падшылі яе да справы, не палічылі патрэбным паставіць гэта пытанне на пасяджэнні прэзідыума. Не толькі аграномы незнаёмы з пастановай СНК аб кок-сагізе, але і загадчык асіпавіцкага райземаддзела тав. Ольхавец нічога аб ёй не ведае.

Старшыня калгаса «Пяцігодка», Смалявіцкага раёна, тав. Філіповіч не дапамагае лепшай стаханаўцы па кок-сагізу т. Якубіцкай. Лепшыя звеннявыя на курсах у Рэчыцкім раёне заявілі аб выключнай няўвазе да іх з боку старшынь калгасаў.

Дырэктары МТС, загадчыкі райземаддзелаў, старшыні райвыканкомаў і старшыні калгасаў павінны праявіць выключныя клопаты да культуры кок-сагіза. Трэба шырока разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва паміж калгасамі за 30—40 кілограмаў насення, за паўтары тоны карэнняў сухапаветранай масы (30 проц. вільготнасці), а значыць — за 200 кілограмаў каўчука з гектара.

Калгасы, калгаснікі і калгасніцы, а таксама агранамічныя работнікі павінны вывучыць і ўжыць на практыцы асноўныя правілы агратэхнікі па культуры кок-сагіза. Трэба падабраць участак з роўным рэльефам, багатай перагноем глебай, з добрай, устойлівай, асабліва вясной, вільгаццю; глеба павінна быць лёгка пранікаемая для вады і паветра, з неглыбокім заляганнем грунтовых вод.

Улічваючы, што кок-сагіз неадначасова паспявае і лёгка асыпаецца і разносіцца ветрам, патрэбен правільны і своечасовы збор насення і карэнняў гэтай культуры. Увесь агранамічны персанал павінен уключыцца ў гэту справу. Барацьба за поўнацэнныя калгасныя плантацыі кок-сагіза і высокую яго ўраджайнасць ёсць барацьба за савецкі натуральны каўчук, за ўмацаванне незалежнасці і абароназдольнасці нашай краіны.

Г. ГЕРШМАН—нач. канторы «Каўчуканос»

МАГАЗІНЫ І РЭСТАРАНЫ Ў ПАГРАНІЧНЫХ РАЁНАХ

Спажывецкая кааперацыя БССР ужо адкрыла ў буйных населеных пунктах пагранічных раёнаў рэспублікі 52 сельмагі, абсталяваных па тыпу лепшых гарадскіх магазінаў і гандлюючых прамысловымі і харчовымі таварамі. На будаўніцтва гэтых магазінаў выдаткавана звыш 700 тыс. рублёў. Гадавы тавараабарот сельмагаў вызначан у 5—6 млн. рублёў.

Нядаўна адкрыўся ўноў пабудаваны сельмаг на станцыі Негарэлае, абслугоўваючы калгаснікаў бліжэйшых калгасаў, рабочых і служачых станцыі. У гэтым сельмагу ёсць аддзелы гатовай вопраткі, мануфактурны, абутковы, гаспадарчых тавараў, культурных і харчовых тавараў. За 12 дзён у Негарэлым сельмаг прадаў тавараў на 60 тыс. руб.

У бягучым годзе адкрываюцца яшчэ 34 сельмагі і 5 спецыялізаваных дзіцячых магазінаў у Жыткавічах, Лепелі, Дзяржынску, Дрысе і Старобіне. У асартыменце дзіцячых магазінаў будуць—гатовае адзенне, дзіцячая мэбля, цацкі, культтавары.

У пагранічных раёнах абсталяваны таксама 12 сельскіх рэстаранаў. Будуюцца яшчэ 6 рэстаранаў у Любаньскім, Асвейскім і іншых раёнах Беларусі.

400 ШОФЕРАЎ ДЛЯ КАЛГАСАЎ І МТС

Пры сельскагаспадарчым Горацкім інстытуце, пры школах трактарных брыгадзіраў у Крычаве і Мсціслаўлі арганізуюцца ў маі 6-месячныя курсы шофераў. Гэтыя курсы падрыхтуюць для МТС і калгасаў 400 шофераў з ліку лепшых стаханаўцаў-трактарыстаў і трактарыстак.

(БЕЛТА).

НАЛАДЗІЦЬ ПРОЦІПАЖАРНУЮ АХОВУ

11 красавіка гэтага года ў вёсцы Дукора Смілавіцкага раёна загарэўся маленькі хлеў гр-кі Эвенчык. Каб затушыць пажар дастаткова было некалькі вёдраў вады, тым больш, што тут-жа побач знаходзілася пажарнае дэпо.

Пажарная каманда і яе начальнік Сянчук Кастусь на пажар не з'явіліся. Калі ўзламалі замок у дэпо, дык аказалася, што бочкі — без вады, рассохліся і былі ўстаноўлены на санях, вупраж валялася дзе папала. Не ў лепшым становішчы аказаўся пажарны інвентар ў калгасе імя Шаснаццалі партызан. На месцы не было ні помп, ні бочак.

У выніку такой бяздзейнасці пажарных каманд апрача маленькага хлява згарэлі два дамы і крама Цэнтраспірта. Страты, нанесеныя пажарам, складаюць больш 20.000 рублёў.

ЯКАВІЦКІ.

АДКРЫЦЦЕ БЕЛАРУСКАЙ ФІЛАРМОНІІ

25 красавіка ў Менску адбудзецца ўрачыстае адкрыццё Беларускай дзяржаўнай філармоніі. У мастацкай частцы выступяць сімфанічны аркестр і хор філармоніі, якія выканаюць рад твораў беларускіх савецкіх кампазітараў — «Фінал сімфанеты» (на беларускія народныя тэмы) — Чуркіна, «Лявоніху» — Залатарова, «Лянок» — у апрацоўцы Туранкова, «Позна сонца» — у апрацоўцы Палонскага і інш. Беларускія народныя песні выканае заслужаная артыстка рэспублікі Александроўская.

30 красавіка і 1 мая філармонія арганізуе ў адным з паркаў Менска выступленні сімфанічнага аркестра і хора. Адначасова філармонія накіруе ў гэтыя дні свае брыгады для абслугоўвання часцей Чырвонай Арміі.

ПАДАРОЖЖЫ І ЭКСКУРСІІ ПА СССР

Сотні працоўных Савецкай Беларусі правядуць свой адпачынак у падарожжах і экскурсіях па Савецкаму Саюзу. На 15 красавіка беларускае бюро падарожжаў і экскурсій прадала ўжо больш 3.100 пуцёвак. Пераважная большасць экскурсантаў — гэта настаўнікі і студэнцкая моладзь. Па аднаму толькі менскаму гарадскому аддзелу народнай асветы для настаўнікаў закуплена 251 пуцёўка. Закупляюцца пуцёўкі на падарожжы і экскурсіі ў Крым, на Каўказ, у Маскву, Ленінград і іншыя месцы Савецкага Саюза.

ДЗЕНЬ САВЕЦКАГА СТРАЛКА

Заўтра ў гарадах і раёнах БССР пачынаецца дзень савецкага стралка. На працягу пяці дзён, да 27 красавіка, каля тысячы сталых каманд варашылаўскіх стралкоў першай ступені і 70—80 каманд варашылаўскіх стралкоў другой ступені ў спаборніцтвах будуць правяраць якасць сваёй стралковай падрыхтоўкі. Асоавіяхімаўскія арганізацыі ў гэтыя дні ўцягнуць новыя тысячы працоўных у стралковы спорт.

АБ ПРАХАЛАДЖАЛЬНЫХ НАПІТКАХ

Наступіла цёплае надвор'е, і ўжо стала ясна, што гандлюючыя арганізацыі горада Менска зусім не падрыхтаваліся да гандлю прахаладжальнымі напіткамі. Паўтараецца леташняя гісторыя. Прэзідыум горсовета супакоіўся адразу пасля вынясення пастановы (ад 5 студзеня), у якой абавязаў адпаведныя арганізацыі забяспечыць да 1-га мая нармальны гандаль прахаладжальнымі напіткамі ў 55 магазінах, 120 ларках, 7 кафэ «Лета», а таксама 112 цялежак па продажу марожанага. Але прэзідыум не пацікавіўся праверыць выкананне гэтай пастановы. Між тым, яна асталася ў значнай ступені толькі на паперы.

Вось, к прыкладу, «Менларок» (дырэктар Гольдзін). Тут рамонт пяці буйных магазінаў па продажу напіткаў пачалі са спазненнем на цэлы месяц і далёка не скончан. У цэнтры горада рамонт старых ларкоў амаль скончан, але затое на ўскраінах зусім забылі пра 11 ларкоў. Патрэбна 20 цялежак для марожанага, а няма яшчэ ні адной.

Трэст рэстаранаў (дырэктар Башнёў) вясна заспігла знянацку. Тут з 30 ларкоў адрамантавана толькі 10. Астатнія 20 ларкоў, па словах Башнёва, «магчыма, будуць рамантавацца». Калі-ж? — дазволім сабе запытацца. З-за бесклапотнасці дырэкцыі трэста зрываецца будаўніцтва 25 новых ларкоў. Да абсталявання закусачных, кафэ і ларкоў у садзе «Профінтэрн» і ў парку культуры і адпачынку зусім не прыступалі. З 5 новых кафэ «Лета», якія павінны быць пабудаваны трэстам не пазней 1-га мая, будуецца толькі адно, па Камсамольскай вуліцы. Будаўніцтва ідзе яўна марудна. Рабочыя сістэматычна прастойваюць з-за перабояў у падачы матэрыялаў.

Не падрыхтаваліся да сезона і прамысловыя арцелі горада. Напрыклад, у арцелі «Пабеда» (старшыня Мірскі) ніяк не могуць скончыць рамонт цэха прахаладжальных напіткаў. Гэта пагражае зрывам снабжэння гандлёвай сеткі напіткамі. Ужо зараз яны нясвоечасова завозяцца ў ларкі і магазіны, бо Мірскі не забяспечыў неабходнага транспарту.

Да будаўніцтва і рамонту ларкоў і павільёнаў у дачных месцах — у Ратамцы, Ждановічах, Драздах і інш. таксама не прыступілі.

Горунутгандаль (загадчык Саф'ян) і Менхарчгандаль (дырэктар Флеер) да апошняга часу праяўлялі выключную бесклапотнасць. Толькі зараз яны загаварылі аб падрыхтоўцы да гандлю прахаладжальнымі напіткамі.

В. АСТРОЎСКІ,
Ч. КОЖАЎСКІ.

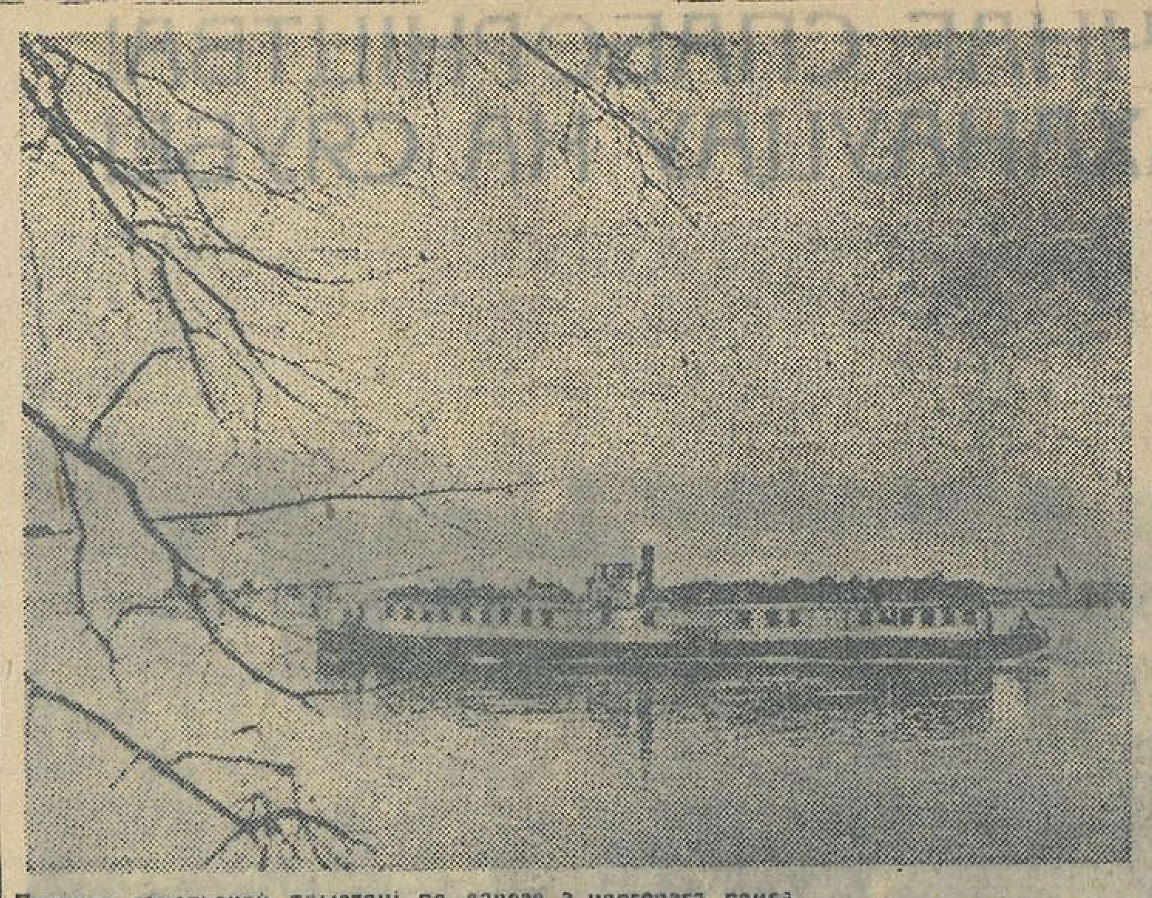

Параход гомельскай прыстані па дарозе з чарговага рэйса.
Фота-эцюд П. Чыкуна.

НАСУСТРАЧ ПЕРШАМУ МАЯ

Вечары самадзейнасці, танцы, песні

* У першамайскія дні ў клубах Менска будзе шырока паказана мастацкая самадзейнасць. Беларускі драматычны гурток клуба будаўнікоў падрыхтаваў пастаноўку «Шчаслівая жанчына», яўрэйскі драматычны гурток пакажа п'есу Шолам-Алейхема «Доктар». Харавы, цымбальны і струнны гурткі выканаюць беларускія народныя песні.

У клубе работнікаў дзяржгандлю ўстанаўляюцца вітрыны, якія адлюстроўваюць дасягненні ў сацыялістычным будаўніцтве. 1-га і 2-га мая ў клубе наладжваюцца дзіцячыя ранішнікі з удзелам музычнай і балетнай школы клуба. Арганізуюцца вечары самадзейнага мастацтва.

* На першамайскай дэманстрацыі калектыў танцораў з удзельнікаў балетных гурткоў менскіх клубаў будаўнікоў, міліцыі і гандлёвых работнікаў у складзе 67 чалавек, пад кіраўніцтвам тав. Алексютовіча, выканае беларускі народны танец «Лявоніха». Будзе іграць духавы аркестр клуба будаўнікоў з 72 чалавек. Генеральная рэпетыцыя ўдзельнікаў танца «Лявоніха» адбудзецца ў бліжэйшы выходны дзень на пляцу імя Леніна.

У раёнах БССР

СТАРЫЯ ДАРОГІ. (Кар. «Звязды»). Вуліцы калгаса імя Тэльмана нагадваюць невялікі гарадок. Вечарам на іх і ў хатах калгаснікаў запальваецца электрычнае святло. Пасля працы калгаснікі ідуць у сваё добра абсталяванае гукавое кіно, дзе дэманструюцца выдатныя савецкія фільмы. Недалёка ад кіно — калгасная цырульня. У калгасе ёсць свае дзве грузавыя аўтамашыны, нафтавы рухавік, які прыводзіць у рух дынамамашыну, цыркулярку, саламарэзку і ваўначоску.

Да міжнароднага пралетарскага свята Першае мая ў калгасе будзе адкрыта новая чытальня, а таксама малочная для перапрацоўкі малака. Калгасная моладзь прывядзе ў парадак фізкультурную пляцоўку і калгасны парк, які ў мінулым годзе быў пасаджан. 22 красавіка ў калгасным кіно будзе паказан фільм: «Даклад таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII усесаюзным з'ездзе Советаў».

**

ДЗЕРЖЫНСК. Пагранічная Дзяржыншчына рыхтуецца да першамайскіх свят. Прыведзен у парадак гарадскі сквер. Абноўлен фундамент помніка жалезнаму чэкісту Феліксу Дзержынскаму.

У пагранічным калгасе «Чырвоная зорка» да свята абсталяваны летні стралковы цір і спартыўная пляцоўка. Калгаснікі многіх калгасаў аклейваюць свае хаты шпалерамі і ўпрыгожваюць іх партрэтамі правадыроў. Драматычны, музычны і фізкультурны гурткі калгаса «Чырвоны баец» рыхтуюць паказ на першамайскім вечары самадзейнага мастацтва.

Калгаснікі Дзержыншчыны вялікае свята правядуць разам з чырвонымі пагранічнікамі. (БЕЛТА).

**

РАГАЧОЎ. У адказ на заклік менжынцаў аб падрыхтоўцы 150 тысяч лётчыкаў пры рагачоўскім настаўніцкім інстытуце быў арганізаван планерны гурток. Зараз ужо зроблен выпуск пілотаў-планерыстаў. 1 мая на ўрачыстым сходзе студэнтаў пілоты-планерысты атрымаюць пасведчанні.

С. МЕЛЬНІКАЎ.

**

БАБРУЙСК. У цэхах фанернага завода імя Кірава праводзяцца гутаркі аб значэнні міжнароднага пралетарскага свята — Першага мая. Для масавай работы прыцягваюцца лепшыя агітатары і палітбясечнікі завода. 25 красавіка будзе праводзіцца спецыяльны агульназаводскі дзень, прысвечаны Першаму мая.

Асаблівая ўвага аддаецца афармленню калоны завода на дэманстрацыі. Падрыхтоўваюцца плакаты і лозунгі. («Камуніст»).

ПЯЦЬДЗЕСЯТ ГОД НА НАВУКОВА-ПЕДАГАГІЧНАЙ РАБОЦЕ

19 красавіка навуковая грамадскасць сталіцы БССР ушанавала аднаго з найстарэйшых лесаводаў СССР, сапраўднага члена Акадэміі навук БССР Уладзіміра Віктаравіча Шкатэлава ў сувязі з пяцідзесяцігоддзем яго навукова-педагагічнай і грамадскай дзейнасці.

У канферэнц-зале Акадэміі навук адбылося ўрачыстае пасяджэнне з удзелам шматлікіх прадстаўнікоў ад навукова-даследчых і гаспадарчых устаноў рэспублікі.

Пасяджэнне адкрыў Акадэмік Пашкевіч.

Дырэктар хімічнага інстытута Акадэміі навук БССР праф. Казлоў і старшы навуковы работнік тав. Скрыган зрабілі кароткія даклады аб навукова-педагагічнай і грамадскай дзейнасці юбіляра.

Акадэміка Шкатэлава віталі ад інстытута хімічнай тэхналогіі Акадэміі навук УССР праф. Кучэрэнка, ад Гомельскага навукова-даследчага інстытута лясной гаспадаркі праф. Лкончук, ад Горацкага сельскагаспадарчага інстытута праф. Вейс, ад Політэхнічнага інстытута праф. Паплаўскі і інш.

На пасяджэнні былі агалошаны звесткі тэлеграм, прыбыўшых на імя юбіляра. Прывітальныя тэлеграмы прыслалі акад. [illegible], Багамолец, Вільямс, а таксама універсітэты і лесатэхнічныя і хімічныя інстытуты Масквы, Ленінграда, Кіева, Харкава, Архангельска, Казані, Краснадара і інш.

Цёпла спатканы аўдыторыяй, акадэмік Шкатэлаў у сваім слове заявіў: [illegible] у савецкай краіне бурна квітнее і развіваецца культура і навука.

Акадэмік Шкатэлаў закончыў сваё слова воклічам: «Няхай жыве савецкая ўлада, няхай жыве вялікі правадыр народаў таварыш Сталін!».

М. КІН.

ПАМЯЦІ А. І. ГЕРЦЭНА

21 красавіка ў канферэнц-зале Акадэміі навук БССР адбылося ўрачыстае пасяджэнне аддзялення грамадскіх навук Акадэміі навук, прысвечанае 125-годдзю з дня нараджэння выдатнага рускага рэвалюцыянера і пісьменніка А. І. Герцэна.

З дакладамі выступілі — акад. Замоцін на тэму «Герцэн і літаратура», старшы навуковы работнік Карабан — «Светапогляд Герцэна» і старшы навуковы работнік Лочыкаў — «Эпоха Герцэна».

СУД НАД ЗАБОЙЦАМІ МАСТАКА Ю. М. ПЭНА

Вячэрняе пасяджэнне 19 красавіка адкрываецца допытам падсуднага Мардуха Саламонава — мужа Рывы Саламонавай. Яму прад'яўлена абвінавачанне ў тым, што ён ведаў аб падрыхтоўцы да забойства і абрабавання Пэна.

На пытанні суда Саламонаў адказвае хітрыкамі. [illegible]

[illegible] раз гэта сварлівая, празмерна прагная на грошы жанчына стаіць перад судовым сталом і дае свае паказанні.

Кожнае слова падсуднай прасякнута хлуснёй і хітрасцю. Віноўнай сябе не прызнае. Сын Шлёма быў сумленны хлопец. Праўда, ён адзін раз абакраў Пэна, але гэта тлумачыцца тым, што ён не мог [illegible]

[illegible] яснасцю і дакладнасцю яе актыўны ўдзел у зробленым злачынстве.

Канец ранішняга і ўсё вячэрняе пасяджэнне прысвечаны допыту сведак.

Арк. ЗАРУБЕЖНЫ.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

ДЗЕННІК

— Лекцыя на тэму «Канал Масква—Волга» для прапагандыстаў, агітатараў і партыйнага актыва адбудзецца 21 красавіка ў 7 гадзін вечара ў малай зале Дома партактыва.

БЕЛАРУСКІ ПЕРШЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР (БДТ-1)
21 красавіка Абан. № 89.
КАПІТАНСКАЯ ДАЧКА

Дзяржаўны тэатр ОПЕРЫ і БАЛЕТА
21 красавіка Абан. № 21.
РЫГАЛЕТО

Гукавы кінатэатр «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»
[illegible]

Гукавы кінатэатр
ПАКАЛЕННЕ ПЕРАМОЖЦАЎ

Гукавы кінатэатр «Пралетарый»
НАЗАР СТАДОЛЯ

Гукавы кінатэатр «Спартак»
[illegible]

РАДЫЁПЕРАДАЧЫ НА 21 КРАСАВІКА
[illegible]

Гукавы кінатэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»
Ад 21 красавіка
Гукавы мастацкі фільм вытворчасці «Міжрабпомфільм»
ЗАЛАТОЕ ВОЗЕРА
У галоўн. ролях: арт. НАВАСЕЛЬЦАЎ, ТАЎСТОВА, ФАЙТ і ГАЛУБІНА.

ПІОНЕРСКІЯ і СПАРТЫЎНЫЯ СНАРАЖЭННІ.
АБУТАК
ШВЕЙНЫЯ ВЫРАБЫ
АТРЫМАНЫ ў вялікім выбары ДА ПЕРШАМАЙСКІХ СВЯТ
Магазінам «ПІОНЕР» Савецкая, 60.
МАГАЗІН АДКРЫТ з 10 г. раніцы да 7 гадзін вечара.
ДЫРЭКЦЫЯ.

ДА ЎВАГІ ГАНДЛЮЮЧЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ!
УНОЎ АРГАНІЗАВАНАЯ
БЕЛАРУСКАЯ БАЗА
УСЕСАЮЗНАЙ КАНТОРЫ ПА АПТОВАМУ ГАНДЛЮ ДРОБНАЙ БАКАЛЕЯЙ
„СОЮЗОПТБАКАЛЕЯ“
ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА, што НА БАЗЕ ЁСЦЬ наступныя ТАВАРЫ:
КРУХМАЛЬНЫЯ, КАФЭ-ЦЫКОРНЫЯ, СМАКАВЫЯ, ГАСПАДАРЧЫЯ ТАВАРЫ, КАНДЫТАРСКІЯ ВЫРАБЫ, ВІНА-КАНЬЯЧНЫЯ ВЫРАБЫ, СУХАФРУКТЫ, АРЭХІ, ЦЫТРУСАВЫЯ, СПЕЦЫІ.

БАЗА ЗАКУПЛЯЕ у загатоўчых арганізацый наступныя ТАВАРЫ:
ГРЫБЫ СУХІЯ, САЛЁНЫЯ, МАРЫНАВАНЫЯ, ЯБЛЫКІ МОЧАНЫЯ, ЦВЯТУЮ КАПУСТУ, ГУРКІ САЛЁНЫЯ, СЛІВЫ і ВІШНІ МАРЫНАВАНЫЯ, СУХАФРУКТЫ [illegible]

ЗАПРОСЫ і ПРАПАНОВЫ НАКІРОЎВАЦЬ ПА АДРАСУ: г. МЕНСК, РАКАЎСКАЯ, 2, «СОЮЗОПТБАКАЛЕЯ», ТЭЛ. № 21-122, К/К. РАХ. № 60128 У ДЗЯРЖБАНКУ. ДЫРЭКЦЫЯ.

Менскі півавараны завод „БЕЛАРУСЬ“ (Старажоўская, 44, тэл. 21-749 і 21-751)
выпускае ў продаж
ПІВА ВЫШЭЙШАЙ ЯКАСЦІ, ВЫРАБЛЕНАЕ З НАЙЛЕПШАЙ АДБОРНАЙ СЫРАВІНЫ ПА НОВАЙ, ЗАЦВЕРДЖАНАЙ НКХП БССР РЭЦЭПТУРАЙ:
УКРАІНСКАЕ
ЖЫГУЛЁЎСКАЕ
РУСКАЕ
ПОРТЭР
ЧОРНАЕ

ВОДЫ ФРУКТОВА-ЯГАДНЫЯ НАПІТКІ
З НАТУРАЛЬНЫХ СОКАЎ НА ЧЫСТЫМ ЦУКРЫ, ПАВЫШАНАЙ ЯКАСЦІ:
КРЭМ-СОДА
ЛІМОННЫ
ТЭАТРАЛЬНЫ
МАЛІНАВЫ
КЛЮКВЕННЫ
КРУШОН
СІТРО
ХЛЕБНЫ КВАС
МОРС КЛЮКВЕННЫ
ЯБЛЫЧНЫ

ДА ВЕДАМА
ПАДПІСЧЫКАЎ НА ПАЗЫКУ „ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ“ (ВЫПУСК 4 ГОДА)
КІРАЎНІКОЎ І ГАЛОЎНЫХ БУХГАЛТАРОЎ
ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, УСТАНОЎ І СТАРШЫНЬ СЕЛЬСОВЕТАЎ

У ДРУГОЙ ПАЛОВЕ красавіка месяца 1937 года, павінны быць праведзены разлікі па калектыўнай падпісцы рабочых і служачых на пазыку «Другой пяцігодкі» (выпуска чацвертага года).

ПАДПІСЧЫКАМ павінны быць выданы разліковымі аддзеламі прадпрыемстваў і ўстаноў аблігацыі на ўсю суму ўплочаных узносаў.

БУХГАЛТЭРЫІ прадпрыемстваў і ўстаноў і старшыні сельсоветаў павінны выверыць разлікі па калектыўнай падпісцы на пазыку з кожным асобным падпісчыкам і забяспечыць выверку і поўнае завяршэнне разлікаў з адпаведнай ашчадкасай.

ЗА ЗРЫЎ РАЗДАЧЫ аблігацый да першага тыража выйгрышаў па пазыцы «Другой пяцігодкі» (выпуск чацвертага года) і за пазбаўленне падпісчыкаў магчымасці прымаць удзел у тыражы ў сувязі з затрымкай ліквідацыі запазычанасці, кіраўнікі і галоўныя бухгалтары прадпрыемстваў і ўстаноў і старшыні сельсоветаў нясуць персанальную адказнасць.

АБЛІГАЦЫІ, якія па якіх-небудзь прычынах не будуць атрыманы падпісчыкамі, павінны быць зданы ў цэнтральныя і раённыя ашчадкасы на захаванне ў абязлічаным відзе.

ПАДПІСЧЫКІ, якія не атрымаюць аблігацый, змогуць атрымаць аблігацыі на суму падпіскі з цэнтральных і раённых ашчадкас толькі да 1 чэрвеня 1938 г. З гэтага тэрміну падпісчыкі трацяць права на атрыманне аблігацый.

КАМСОДЫ абавязаны праверыць раздачу аплочаных аблігацый на рукі падпісчыкам, а таксама прычыну неўручэння аблігацый падпісчыкам.

ПАДПІСЧЫКІ на пазыку «Другой пяцігодкі» (выпуск чацвертага года), патрабуйце ад разліковых аддзелаў прадпрыемстваў, устаноў і сельсоветаў аплочаныя аблігацыі па падпісцы 1936 г.

АБМЕНЬВАЙЦЕ ў сувязі з канверсіяй свае аблігацыі раней выпушчаных дзяржаўных унутраных пазык на аблігацыі пазыкі «Другой пяцігодкі» (выпуск чацвертага года).

ДА ПЕРШАГА ТЫРАЖА ПАЗЫКІ «ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ» (выпуск чацвертага года) НІ АДНОЙ НЕРАЗДАНАЙ І НЕ АБМЕНЕНАЙ АБЛІГАЦЫІ!

КІРАЎНІЦТВА АШЧАДКАС І ДЗЯРЖКРЭДЫТА БССР.

БЕЛАРУСКІ ТРЭСТ ГАЛОЎХЛЕБ (Менск, Совецкая, 43/13)
ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ ДА ПЕРШАМАЙСКІХ СВЯТ ад устаноў, прадпрыемстваў, асобных раёнаў, сельпо, і асоб з дастаўкай
НА ВЫСОКАРЭЦЭПТУРНЫЯ ВЫРАБЫ:
ТАРТЫ, КЕКСЫ, ПІРОЖНЫЯ, СУХАРЫ, ПЯЧЭННЕ, і іншыя ЗДОБЫ і КАНДЫТАРСКІЯ ВЫРАБЫ
ВЫПУШЧАН ТАКСАМА СПЕЦЫЯЛЬНЫ ДЗІЦЯЧЫ АСАРТЫМЕНТ—

ТАРТЫ
КЕКСЫ
ПІРОЖНЫЯ
Фігурныя вырабы і розныя гатункі ПЯЧЭННЯ
ЗАКАЗЫ прымаюць хлабазаводы:
ў Менску, Віцебску, Гомелі, Магілеве, Оршы, Барысаве, Бабруйску, Мазыры, Полацку, Жлобіне, Рэчыцы, Слуцку.
Таксама можна заказваць праз Галоўхлеб тэлеграфна і па тэлефонах 23-648 і 24-432.

Ул. Галоўлітбела № Н—2067 Друкарня газеты «Звязда». Менск, Савецкая, 63. Б., К., С.